

F 171
1971

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ბრძანებით

ბრძანებითა და ინსტრუქციითა

კრებულში

СБОРНИК

ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ

Министерства просвещения Грузинской ССР

6

0 8 6 0 6 0

თბილისი—1971

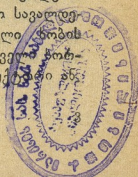
საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1971 წ.
3 ივნისის ბრძანება № 316

საბჭოთა საქართველოსა და საქართველოს კომპარტიის
50 წლისთავისათვის ხობის, ონისა და ცაგერის რაიონ-
ების განათლების განყოფილებათა მიერ აღებული
ვალდებულებების შესრულების შესახებ

გავეცანი რა ხობის, ონისა და ცაგერის რაიონების განათ-
ლების განყოფილებათა მიერ საბჭოთა საქართველოსა და საქარ-
თველოს კომპარტიის 50 წლისთავისათვის აღებულ ვალდებულე-
ბათა შესრულების შემოწების შედეგებს, აღვნიშნავ, რომ ამ დიდი
ისტორიული თარიღის ღირსეულად აღნიშვნისათვის ფართო მოსა-
მზადებელი მუშაობა დროულად გაიშალა.

გარკვეული მუშაობა არის გაწეული საყოველთაო სავალდე-
ბულო რვაწლიანი სწავლების კანონის გატარებისათვის. აღნიშნუ-
ლი საკითხი განხილულია რაიკომის ბიუროებსა და მშრომელთა
დებუტატების რაისაბჭოს აღმასკომის სხდომაზე, აგრეთვე განათ-
ლების საბჭოს სხდომებზე.

ხობის განათლების განყოფილებაში (გაქვე ამხ. შ. ხარებავა)
სკოლების მიხედვით გახსნილია საქმე—საყოველთაო სავალდებუ-
ლო სწავლების გატარების მიმდინარეობის შესახებ. მოსწავლეთა
სიებში სასტემატურად შეაქვთ სათანადო ცვლილებები სკოლები-
დან წარდგენილი საბუთების საფუძველზე. საყოველთაო სავალდე-
ბულო რვაწლიანი სწავლება კარგად არის გატარებული ხობის
რაიონის შუა ქვალონის (დირექტორი ა. ცხადაია, პირველი ხობის
რაიონის (დირექტორი არკ. წურწუშია), ნოჯიხევის (დირექტორი

გოგია), ფორსის (დირექტორი ნ. კუკავა), პირველი მაისის (დირექტორი ვ. ბუკია) საშუალო და საგვაჩიოს (დირექტორი ევ. ლომაია), ყულევის (დირექტორი ზ. სამურკასოვი) რვაწლიან სკოლებში; ონის რაიონის სორის საშუალო (დირექტორი ი. კერვალიშვილი), ბარის რვაწლიან (დირექტორი შ. ჯინჭარაძე) სკოლებში; ცაგერის რაიონის ტვიშის (დირექტორი ნ. ასათიანი), და ცაგერის (დირექტორი ს. კოპალიანი), ალბანის (დირექტორი ვ. სვანიძე) საშუალო სკოლებში. ხობის რაიონში დანიშნულებით არის გამოყენებული საყოველთაო სავალდებულო სწავლების ფონდი 9 ათასი მანეთის რაოდენობით.

შემოწმებული რაიონების ზოგიერთი სკოლა ყურადღებით ეკიდება საყოველთაო საშუალო განათლებაზე გადასვლის საკითხს. ხობის რაიონის თორსის საშუალო სკოლის 24 რვაკლასდამთავრებულიდან IX კლასში სწავლობს 22 მოსწავლე, საგვიჩიოს რვაწლიანი სკოლის 13 რვაკლასდამთავრებულიდან 11, შუა ქელონის საშუალო სკოლის 14 რვაკლასდამთავრებულიდან 10, ცაგერის რაიონის ტვიშის საშუალო სკოლის 15 რვაკლასდამთავრებულიდან—13, ალბანის საშუალო სკოლის 10 რვაკლასდამთავრებულიდან—9, ხოლო ოყურეშის საშუალო სკოლის 14 რვაკლასდამთავრებულიდან—ყველა.

მიუხედავად ამისა, შემოწმებული რაიონების რიგ სკოლებში ადგილი აქვს ნაკლოვანებებს. ონის პირველ საშუალო სკოლიდან (დირექტორი მ. დავლიანიძე) უმიზეზოდ გასული არიან V კლასის მოსწავლე შ. ჩაჩაშვილი და VII კლასის მოსწავლე დ. ხიტიაშვილი. ამავე სკოლიდან ავადმყოფობის გამო გასული არიან ი. ხანაშვილი და რ. ჭანჭალაშვილი, ხოლო ონის მეორე სკოლიდან (დირექტორი ნ. კერესელიძე)—ე. ხახიაშვილი, რომელთა სპეციალურ სკოლებში მოსაწყობად სკოლის დირექტორებს ზომები არ მიუღიათ. გათხოვების გამო სკოლებს ჩამოშორდნენ ონის პირველი სკოლიდან. ე. ტატულაშვილი (VI კლასი), ც. ჩაჩაშვილი (VIII კლასი) და ონის მეორე სკოლიდან: რ. ჩაჩაშვილი (VIII კლასი) და ნ. ხახიაშვილი (VII კლასი).

რიგი სკოლების დაწყებით კლასებში ადგილი აქვს მოსწავლეთა დატოვების შემთხვევებს. მიმდინარე სასწავლო წელს ხობის რაიონის სკოლების I-III კლასებში 73 მეორეწლიანი მოსწავლე ხწავლობს. მათ შორის პირველ კლასებში—31, II კლასებში—23 და III კლასებში—19.

გარკვეული მუშაობაა ჩატარებული სკოლების მატერიალური ბაზის განმტკიცებისათვის. გასულ წელს ექსპლოატაციაში შევიდა ხობის რაიონის საჯიჯაოს რვაწლიანი სკოლის შენობა (192 მისწავლეზე), რომელიც ააშენა ამავე სოფლის კოლმეურნეობამ; საქიროს რვაწლიან სკოლას ხამისკურის უდანოვის სახელობის კოლმეურნეობამ მიაშენა 12 ოთახი; ხეთის კოლმეურნეობამ საბავშვო ბაღისათვის გადასცა 6 ოთახიანი შენობა; მშენებლობის პროცესშია და 20 აგვისტოსათვის დამთავრდება ქარიატის საშუალო სკოლის შენობა 288 მოსწავლეზე, ხოლო ნოჯიხევის საშუალო სკოლის მიშენდება 15 ოთახი; შუა ზორტის „სამკურნალო მცენარეთა“ საბჭოთა მეურნეობა აშენებს საშუალო სკოლას 420 მოსწავლეზე.

ცაგერის საშუალო სკოლას ადგილობრივი სახსრებით მიაშენეს 4 საკლასო ოთახი და სპორტდარბაზი, ხოლო უსახელოს რვაწლიან სკოლაზე ამჟამად მიმდინარეობს 14 ოთახის მიშენება; სამტრესტის სამმართველომ სოფელ ტვიშის სასკოლო ინტერნატისათვის გადასცა შენობა. სახელმწიფო კადაბანდების თანხებით აგებულია ბარდნალის საშუალო სკოლა, ხოლო ლასორიოს საშუალო და რხევის რვაწლიან სკოლებს მიუშენეს 4-4 ოთახი; ლაილაშის საშუალო სკოლის რეკონსტრუქციაზე დაიხარჯა 15 ათასი მანეთი.

ონის რაიონის ბარის რვაწლიან სკოლას გადაეცა ახალი შენობა, ხოლო სორის საშუალო სკოლას მიაშენეს 6 საკლასო ოთახი და მოაწყვეს ფიზიკის, ქიმიისა და ბიოლოგიის კაბინეტები.

საგრძნობლად გაუმჯობესდა კაბინეტ-ლაბორატორიების ახალი ხელსაწყოიარაღებითა და ტექნიკური საშუალებებით შევსების საქმე. გასულ წელს ხობის რაიონის სკოლებისათვის შეიძინეს 8170 მანეთის სასწავლო ხელსაწყო-იარაღები, ხოლო მიმდინარე წელს—8500 მანეთის. რაიონში შეზიდულია 16107 მანეთის ახალი ინვენტარი. მათ შორის, სპეცსახსრებით—2606 მანეთის. ცაგერის რაიონის სკოლებისათვის შეძენილია 8 ათასი მანეთის ხელსაწყო-იარაღები და 18 ათასი მანეთის ინვენტარი.

ამასთან ერთად ხობის, ონისა და ცაგერის რაიონების ბევრ სკოლაში ფიზიკის, ქიმიისა და ბიოლოგიის კაბინეტები შეუფერებელ ოთახებშია მოთავსებული და ღარიბია ხელსაწყო-იარაღებით. ამ მხრივ ცუდ პირობებშია ონის I და II, ცაგერის რაიონის ლაილაშისა და ბარდნალის საშუალო სკოლები.

საყოველთაო სავალდებულო რვაწლიანი სწავლების გატარებისა და საყოველთაო საშუალო განათლებაზე გადასვლისათვის სკოლების სასწავლო-მატერიალური ბაზის შემდგომი განმტკიცებისათვის,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. ზობის, ონისა და ცაგერის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა (ამხ. შ. ცხადაია, ვ. მაისურაძე, კ. გოდოლაძე):

ა) არ დაუშვან სკოლებიდან მოსწავლეთა განთესვის არცერთი შემთხვევა, პედაგოგიური კოლექტივისა და მშობლების ერთობლივი ღონისძიებების გატარების შედეგად უზრუნველყონ მოსწავლეთა კონტინგენტის მთლიანად შენარჩუნება;

ბ) გადაჭრით აამაღლონ სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა, მკვეთრად გააუმჯობესონ მუშაობა მეორეწლიან და აკადემიურად ჩამორჩენილ მოსწავლეებთან, უზრუნველყონ მოსწავლეთა მიერ პროგრამის მთლიანად ათვისება;

გ) განათლების საბჭოების სხდომებზე პერიოდულად (შერჩევით) მოისმინონ სკოლის დირექტორების ანგარიში საყოველთაო სავალდებულო რვაწლიანი სწავლების კანონის გატარებისა და საყოველთაო საშუალო განათლებაზე გადასვლის დამთავრებისათვის საჭირო მატერიალური ბაზის მომზადების მდგომარეობის შესახებ.

დ) მტკიცედ იხელმძღვანელონ განათლების სამინისტროს 1994 წლის 28 თებერვლის (№ 171) ბრძანებით და არ დაუშვან სავალდებულო სწავლების სასკოლო ასაკის ბავშვების ჩარიცხვა საღამოს სკოლებში;

ე) ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანოების ხელმძღვანელობით და დახმარებით მიიღონ საჭირო ზომები საბჭოთა საქართველოსა და საქართველოს კომპარტიის 50 წლისთავთან დაკავშირებით აღებულ ვალდებულებათა შესრულებისათვის.

2. დაევალოს ონის პირველი და მეორე სკოლის დირექტორებს (ამხ. ამხ. შ. დავლიანიძე, ნ. კერესელიძე) გააუმჯობესონ სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა, პედაგოგიური კოლექტივის მეშვეობით ფართო ახსნა-განმარტებითი მუშაობა ჩაატარონ მშობლებს შორის არასრულწლოვან მოსწავლე გოგონების გათხოვების აღსაკვეთად.

მიიღონ ზომები სკოლებიდან გასულ მოსწავლეთა საღამოს
სკოლის შესაფერის კლასებში მოსაწყობად, რადგანაც ისინი ვსა-
კით არ შეეფერებიან მასიურ სკოლას.

საფუძველი; საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
კოლეგიის 1971 წლის 11 მაისის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი **თ. ლაშქარაშვილი**

საქართველოს სსრ ბანათმშენების სამინისტროს 1971 წ. 19 მაისის ბრძანება № 295

რესპუბლიკის სკოლა-ინტერნატების მუშაობაში არსებული სერიოზული ნაკლოვანებებისა და დარღვევების თაობაზე საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტის 1971 წლის 1-ლი აპრილის დადგენილების შესრულების შესახებ

საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტის მიერ მიმდინარე წლის მარტის თვეში ჩატარებულმა შემოწმებამ ცხადყო, რომ რესპუბლიკის სკოლა-ინტერნატების მუშაობაში არსებული გარკვეული წარმატებების მიუხედავად, ჯერ კიდევ ადგილი აქვს სერიოზული ხასიათის ნაკლოვანებებსა და დარღვევებს.

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა-ინტერნატებში არ არის შესრულებული 1970—1971 სასწავლო წლის აღსაზრდელთა კონტინგენტის გეგმა. სახალხო მეურნეობის გეგმით გათვალისწინებულ 22.000 აღსაზრდელის ნაცვლად სასწავლო წლის დასაწყისში ირიცხებოდა 21426, ხოლო 1671 წლის 1-ლი თებერვლისათვის 20.632 აღსაზრდელი.

სკოლა-ინტერნატების ერთ ნაწილში ჯერ კიდევ სუსტადაა დაყენებული სასწავლო-სააღმზრდელი მუშაობა. ჯავისა და მარნეულის სკოლა-ინტერნატებში სასწავლო წლის 1 ნახევრის ბოლოს ვერ ასწრებდა თითქმის ყოველი მესამე ან მეოთხე მოსწავლე. წულუკიძის, გეგეჭკორისა და ქუთაისის საშუალო, წითელწყაროს, თეთრიწყაროსა და ქუთაისის რვაწლიან სკოლა-ინტერნატებში აღსაზრდელთა აკადემიური მოსწრება ვერ ბასუბობს სადღეისო მოთხოვნებს.

ზოგიერთი სკოლა-ინტერნატის დირექტორი და მისი მოადგილე საჭირო ხელმძღვანელობასა და კონტროლს ვერ უწყვეტ მასწავლებელთა და აღმზრდელთა მუშაობას, იშვიათად ესწრებიან

მათ გაკვეთილებსა და მეცადინეობებს, სათანადოდ ვერ წარმართავენ მათ საქმიანობას. ქუთაისის რეაწლიანი სკოლა-ინტერნატის დირექტორი შ. კაკაბაძე მიმდინარე წლის იანვარსა და თებერვალში არც ერთხელ არ დასწრებია მასწავლებლებს გაკვეთილზე, ხოლო მის მოადგილეს სასწავლო დარგში ს. ჭუმბურიძეს მოსმენილი ჰქონდა მხოლოდ 4 გაკვეთილი.

რიგ სკოლა-ინტერნატში აღსაზრდელებისათვის ჯერ კიდევ არაა შექმნილი სათანადო საყოფაცხოვრებო პირობები, ისინი უზრუნველყოფილი არ არიან ნორმით დაწესებული აუცილებელი ინვენტარით.

ქუთაისის საშუალო და რეაწლიან, წულუკიძის, გეგეჭკორის, თელავის, ახმეტის, წითელწყაროს ზოგადსაგანმანათლებლო, თბილისის № 1 და № 2 დამხმარე სკოლა-ინტერნატებს არ ყოფნით მაგარი ინვენტარი და სასადილოს ჭურჭელი. მარნეულის, წულუკიძისა და გეგეჭკორის სკოლა-ინტერნატებში არა აქვთ ნორმით გათვალისწინებული ლოჯინის თეთრეული. ასეთ პირობებში მყოფი ზოგიერთი სკოლა-ინტერნატის ხელმძღვანელი კი არასწორად იყენებს ინვენტარის შესაძენად გამოყოფილ თანხებს. გეგეჭკორის სკოლა-ინტერნატმა (დირექტორი მ. მამარდაშვილი) 1969—1970 წლებში ინვენტარის შესაძენად გამოყოფილ 51.3 მანეთიდან 18.4 ათასი მანეთი არადანიშნულებისამებრ დახარჯა, ხოლო მარნეულის სკოლა-ინტერნატმა (ყოფილი დირექტორი ა. ქერიშვილი) 1970 წელს ინვენტარის შესაძენად გამოყოფილი თანხიდან ვერ აითვისა თითქმის 1000 მანეთი.

ზოგიერთ შემოწმებულ სკოლა-ინტერნატში აღსაზრდელები უზრუნველყოფილი არ არიან ნორმით დადგენილი ზედა ტანსაცმლით, საცვლებითა და ფეხსაცმლით. მარნეულის სკოლა-ინტერნატს ნაცვლად დაწესებული 3 ხელი საცვალისა გააჩნია მხოლოდ ერთი. ქუთაისის საშუალო სკოლა-ინტერნატს არ აქვს საკმაო რაოდენობით მაისურები და შარვლები. წითელწყაროს სკოლა-ინტერნატს 16.6 გაყისათვის გააჩნია მხოლოდ 23 პერანგი და არა აქვს საკმაო რაოდენობით მაისურები. ანალოგიური მდგომარეობაა ქუთაისის რეაწლიან, ახმეტის, თელავის, წულუკიძის, თეთრწყაროს, გეგეჭკორის ზოგადსაგანმანათლებლო და თბილისის დამხმარე სკოლა-ინტერნატებში.

განსაკუთრებული სერიოზული ნაკლოვანებები და დარღვევები შეინიშნება სკოლა-ინტერნატების აღსაზრდელთა კვების ორგანი-

ნიზაციისა და სასურსათო პროდუქტებით მომარაგების საქმეში. სკოლა-ინტერნატების ხელმძღვანელებმა სათანადო დასკვნები ვერ გამოიტანეს ამ საკითხზე ზემდგომი ორგანოების დადგენილებებშიდან, რის შედეგადაც კვლავინდებურად ადგილი აქვს ბავშვებისათვის ნორმით დადგენილი ძირითადი პროდუქტების მიუცემლობის ფაქტებს.

წითელწყაროს სკოლა-ინტერნატში (დირექტორი გ. ბეგლაროვი) 1970 წელს არ შეზიდეს და აღსაზრდელებს დააკლეს 22.4 ტონა პროდუქტი.

მარნეულის სკოლა-ინტერნატში (ყოფილი დირექტორი ა. ქერიმოვი) გასულ წელს ბავშვებამდე არ იქნა მიტანილი 40.3 ტონა პროდუქტი. ამასთან ერთად აღსაზრდელის კვებაზე დღიურად ნაცვლად 94 კაპიკისა საშუალოდ დაიხარჯა 91 კაპიკი და აუთვისებელი დარჩა 4402 მანეთი.

ახმეტის სკოლა-ინტერნატში (დირექტორი მ. აღდამოვი) 1970 წელს არ იქნა შესყიდული და აღსაზრდელებამდე დაყვანილი ნორმით გათვალისწინებული 40 ტონა სხვადასხვა პროდუქტი. აქ აღსაზრდელებს არ ეძლეოდათ აბალი რძე, ლობიო, მცენარეული ზეთი, თევზეული.

პროდუქტების დიდი რაოდენობა არ იქნა შესყიდული და აღსაზრდელებამდე დაყვანილი ჯავის, თელავის, თბილისის მუსიკალურ და № 1 დამხმარე, წულუკიძის სკოლა-ინტერნატებში.

სკოლა-ინტერნატების ხელმძღვანელების წაყრუების შედეგად მარნეულის, წულუკიძის, გეგეჭკორის, ახმეტის, წითელწყაროს, ჯავის რაიონების სავაჭრო ორგანიზაციებს ინტერნატებში შეჰქონდათ ზოგიერთი ძვირად ღირებული სახურსათო საქონელი, როგორცაა: ხორცის კონსერვები, შურაბები, შოკოლადის კანფეტი, შეხქელეებული რძე და სხვა, რის გამოც სკოლა-ინტერნატებში ადგილი ჰქონდა კვებისათვის გამოყოფილი თანხების გადახარჯვას. ამასთან კარტოფილს ყიდულობდნენ 40—56 კაპიკად, კომპოსტოს—45 კაპ., რძეს—32 კაპ., პურს 28 კაპიკად და ა. შ.

სკოლა-ინტერნატებში სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ კერძების დამზადების ხარისხსა და მის მრავალფეროვნებას; ხშირ შემთხვევაში მენიუ—გაანგარიშებას ადგენს სკოლა-ინტერნატის ბუხჰალტერი, რომელსაც ფორმალურად ხელს აწერენ მედიცინის მუშაკი და ინტერნატის დირექტორი. ყოველთვის არ ხდება დამზადებული კერძების კალორიულობის გამოთვლა. წულუკიძისა და

გვეთქმის სკოლა ინტერნატებში რატომღაც შემოდებულია 3-ჯერაღი კვება.

ზოგიერთ სკოლა-ინტერნატში არ არის დაცული სანიტარული პიგიენური პირობები, სისუფთავე და წესრიგი.

ახმეტის სკოლა-ინტერნატში ცენტრალური გათბობის სისტემის დაზიანების გამო არ თბებოდა სასწავლო კორპუსი; საძინებელ კორპუსში ზოგან ჩამონგრეულია ბათქაში; სველ წერტილებში ანტისანიტარია სუფევს; პირსაბან ოთახებში დაზიანებულია წყალ-გამტარი მილები და ნიჟარები; პირსაბანებისა და საპირფარეოების ერთი ნაწილი გაუქმებულია; არ არის გამოყოფილი უფროსი კლასის გოგონებისათვის პიგიენის ოთახი, საკლასო და საძინებელ ოთახებში, იზოლიატორსა და საპირფარეოებში ჩამტვრეულია მიწები; კეთილმოუწყობელია სკოლა-ინტერნატის ტერიტორია.

სრული ანტისანიტარია სუფევს მარნეულის სკოლა-ინტერნატში. აქ წლობით არ მუშაობს სანიტარული კვანძები და კანალიზაცია; მოუწესრიგებელია წყლით მომარაგების საქმე; ტერიტორია შემოუკავებელი და კეთილმოუწყობელია. მიუხედავად ამისა, მარნეულის განათლების განყოფილება (გამგე ამხ. - ი. გვიდაროვი) არ ღებულობს ქმედით ღონისძიებებს სკოლა-ინტერნატის მუშაობის ნორმალურად წარმართვისა და აღსაზრდელთა საყოფაცხოვრებო პირობების გასაუმჯობესებლად.

სკოლა-ინტერნატების თითქმის ნახევარს არა აქვთ დამხმარე მეურნეობები. ზოგიერთი მათგანი მცირე შემოსავლიანია, წამგებიანია. რიგ შემთხვევებში ინტერნატები არ აწარმოებენ დამხმარე მეურნეობებიდან მიღებული შემოსავლის ზუსტ აღრიცხვას.

სკოლა-ინტერნატების საქმიანობაში არსებული ზემოხსენებული და სხვა ნაკლოვანებები გამოწვეულია სკოლა-ინტერნატების დირექტორების ჯერ კიდევ მოუქნელი, სუსტი მუშაობითა და ამ ტიპის დაწესებულებებისადმი სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოების არასაკმაო დახმარებითა და ხელმძღვანელობით.

განათლების სამინისტროს სკოლა-ინტერნატებისა ოა საბავშვო სახლების, მომარაგებისა და დამხმარე საწარმოთა სამმართველოებო, საკონტროლო-სარევიზიო და კაპიტალური მშენებლობის განყოფილებები ჯერ კიდევ არასაკმაოდ აკონტროლებენ და სათანადოდ ჯერ წარმართავენ სკოლა-ინტერნატების საქმიანობას რესპუბლიკაში.

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგებმა:

ა) გადამჭრელი ზომები მიიღონ სკოლა-ინტერნატების აღსაზრდელთა კონტინგენტის გეგმის შესრულებისათვის; მკვეთრად გააუმჯობესონ სკოლა-ინტერნატების სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობისადმი ხელმძღვანელობა და კონტროლი; აამაღლონ სკოლა-ინტერნატების ხელმძღვანელთა პასუხისმგებლობა სასწავლო-მატერიალური ბაზის განმტკიცებისა და მოსწავლეთა მიერ პროგრამული მასალის მაღალხარისხოვნად ათვისების საქმეში;

ა) ადგილობრივი ხელმძღვანელი ორგანოების ჩარევითა და დახმარებით მკაცრად მოსთხოვონ სავაჭრო ორგანიზაციებს სკოლა-ინტერნატების შეუფერხებლად მომარაგება ნორმით გათვალისწინებული ყველა სახის სასურსათო საქონლით, მეტი ყურადღება დაუთმონ სკოლა-ინტერნატების აღსაზრდელთა კვების ორგანიზაციის და სანიტარულ-ჰიგიენური პირობების დაცვის საქმეს;

გ) 1971 წლის 25 ივნისამდე განათლების სამინისტროს წარმოუდგინონ დაწვრილებითი ანგარიში სახალხო კონტროლის კომიტეტის 1971 წლის 1-ლი აპრილის დადგენილებისა და ამ ბრძანებაში აღნიშნული ნაკლოვანებების სალიკვიდაციოდ ჩატარებული მუშაობის შესახებ.

2. სკოლა-ინტერნატების ღირექტორებმა:

ა) გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და კონტროლი მასწავლებელთა და აღაზრდელთა მუშაობაზე; სისტემატურად მოისმინონ მასწავლებელთა გაკვეთილები, შეისწავლონ აღმზრდელთა მუშაობა და მიიღწიონ სკოლა-ინტერნატებში სწავლა-აღზრდის მაღალ დონეზე დაყენებას. შეისწავლონ მოწინავე აღმზრდელთა და მასწავლებელთა გამოცდილება და მოახდინონ მათი განზოგადება;

ბ) ყოველდღიური დახმარება აღმოუჩინონ მეორეწლიან და აკადემიურად ჩამორჩენილ მოსწავლეებს; აღმოფხვრან მეორეწლიანობის გამომწვევი მიზეზები;

გ) სისტემატურად იზრუნონ სკოლა-ინტერნატების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებისათვის; მოაწყონ თანამედროვე მოთხოვნების შესატყვისი სასწავლო სახელოსნოები და კაბინეტ-ლაბორატორიები, სასწავლო-საცდელი ნაკვეთები, დასვენებისა

და გართობის ოთახები, ამ საქმენი ფართოდ გამოიყენონ საშუალო ორგანიზაციების დახმარება;

დ) გაატარონ ზომები სკოლა-ინტერნატებში სანიმუშო სანიტარულ-ჰიგიენური პირობების დაცვისათვის; განახორციელონ მუდმივი კონტროლი ბავშვების ფიზიკურ განვითარებაზე, მათ შრომით დატვირთვაზე, დღის რეჟიმის შესრულებაზე და სხვ.;

ე) გადამჭრელი ზომები მიიღონ აღსაზრდელთა კვების ორგანიზაციის მკვეთრი გაუმჯობესებისათვის, იზრუნონ საჭირო რაოდენობის სასურსათო საქონლის მარაგის შესაქმნელად. მონაწილეობა მიიღონ კვების მენიუ-გაანგარიშების შედგენაში;

ვ) დაუყოვნებლივ შემოიღონ სკოლა-ინტერნატებში ოთხჯვრადი კვება და არ დაუშვან მომავალში კვების რეჟიმისა და ნორმების დარღვევის არცერთი შემთხვევა; უზრუნველყონ კვების ბლოკებში სანიმუშო სისუფთავე და წესრიგი;

ზ) არ დაუშვან აღსაზრდელთა კვებისათვის გამოყოფილი თანხების აუთვისებლობა ან გადახარჯვა;

თ) დაწესებულ ვადებში წარუდგინონ სავაჭრო ორგანიზაციებს დეკლარირებული, თვითური და კვარტალური განაცხადები სასურსათო პროდუქტების საჭირო რაოდენობის მარაგის გასაანგარიშებლად და შესაქმნელად;

ი) მკაცრად დასაჯონ მუშაკები, რომელთაც დანაშაული მიუძღვით სახალხო კონტროლის კომიტეტის დადგენილებაში აღნიშნული ნაკლოვანებების არსებობაში;

კ) 1971 წლის 1-ელ დეკემბრამდე წარმოადგინონ ანგარიში ამ ბრძანების შესასრულებლად ჩატარებული მუშაობის შესახებ.

3. სკოლა ინტერნატების მასწავლებლებმა და აღმზრდელებმა მაქსიმალურად გამოიყენონ სასწავლო წლის ბოლომდე დარჩენილი დრო განვლილი მასალის განმეორებისა და მოსწავლეთა ცოდნის განმტკიცების უზრუნველსაყოფად.

4. სკოლა-ინტერნატების მუშაობისადმი სუსტი ხელმძღვანელობისა და აღსაზრდელთა საყოველთაო პირობებისადმი უყურადღებობისათვის სახალხო კონტროლის კომიტეტის დადგენილებით გადაყენებული აბმეტისა და წითელწყაროს სკოლა-ინტერნატების დირექტორები მ. აღდამოვი და გ. ბეგლაროვი დათხოვნილნი იქნენ დაკავებული თანამდებობიდან.

5. მიღებულ იქნას ცნობად, რომ:

ა) რესპუბლიკის სახალხო კონტროლის კომიტეტის შიგერ
აღსაზრდელთა მოვლა-პატრონობის საქმეში არსებული სერვიოზუ-
ლი ნაკლოვანებებისათვის მარნეულის სკოლა-ინტერნატის დირექტორს ა, ქერიმოვს გამოეცხადა სასტიკი საყვედური უკანასკნელ
გაფრთხილებით (ამჟამად იგი განთავისუფლებულია სამუშაოდან),
ხოლო მარნეულის რაიონის განათლების განყოფილების გამგეს
აშხ. ი. გვიდაროვს სკოლა-ინტერნატის საქმიანობისადმი სუსტი
ხელმძღვანელობისა და დახმარებისათვის გამოეცხადა საყვე-
დური;

ბ) ქუთაისის განათლების განყოფილებამ ქუთაისის საშუალო
და რვაწლიანი სკოლა-ინტერნატების დირექტორებს გ. ბურჯანა-
ძეს და შ. კაკაბაძეს, მათ მოადგილეებს ო. გოგელაშვილსა და ფ.
ჭუმბურიძეს გამოუცხადა სასტიკი საყვედური;

გ) გეგეჭკორის რაიონის განათლების განყოფილებამ ადმინი-
სტრაციული სასჯელი დაადო გეგეჭკორის სკოლა-ინტერნატის
დირექტორის მოადგილეს ს. კოკაიას, სკოლა-ინტერნატის ექიმს
გ. ვაბუნიას, შეფ. მზარეულს რ. რუხაიას;

დ) ახმეტის სკოლა-ინტერნატის დირექტორმა საწყობის გამგე
ბ. შაშიაშვილი და შეფ მზარეული მ. ქელესაშვილი გაათავისუფ-
ლა სამუშაოდან, ხოლო ბუხჩალტერ თ. ციციანიშვილს, დირექტორის
მოადგილეს სამეურნეო ნაწილში მ. მაისურაძეს და ექიმ კ. ქურ-
თაშვილს გამოუცხადა საყვედური;

ე) წითელწყაროს რაიონის სკოლის გადარწმუნებით წითელ-
წყაროს სკოლა-ინტერნატის დირექტორის მოადგილე სამეურნეო
დარგში მ. ბენაშვილი მოხსნილია დაკავებული თანამდებობიდან,
ხოლო ბუხჩალტერ გ. თამაზაშვილს გამოეცხადა საყვედური.

6. სკოლა-ინტერნატებში სასწავლო-სააღმზრდელი მუშაობი-
სა და სამეურნეო საქმიანობის არაღმარაგყოფილებლად დაყენები-
სათვის გეგეჭკორის, წულუკიძისა და ჯავის სკოლა-ინტერნატების
დირექტორებს მ. მამარდაშვილს, გ. თედორაძეს, ა. კოჩიჯეს გა-
მოეცხადათ საყვედური.

7. მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებებისათვის ლავოდების,
თვლავის, თეთრიწყაროს, თბილისის მუსიკალური, № 1 და № 2
დამხმარე სკოლა-ინტერნატების დირექტორებს: შ. ჯინჭარაძეს,
ვ. მამულაშვილს, ა. დალაქიანიშვილს, თ. სახელაშვილს, მ. დვდუშა-
ვას, ნ. დუმბაძეს მიეთითათ.

8. მომარაგების და დამხმარე საწარმოთა სამმართველომ (ამხ. ს. არველაძე) უზრუნველყოს სკოლა-ინტერნატები დადგენილი ნორმის შესაბამისად საჭირო რაოდენობის რბილი და მაგარი ინვენტარით, ფეხსაცმელ-ტანსაცმელით, ჭურჭლით და სხვ.

9. საკონტროლო-სარევიზიო განყოფილებამ (ამხ. ვ. მაქაცარი) სისტემატურად ჩაატაროს სკოლა-ინტერნატების სამეურნეო-საფინანსო საქმიანობის შემოწმება. რეაგირების გარეშე არ დატოვოს შემოწმების შედეგად გამოვლინებული ნაკლავანებანი და ღარღვევები.

10. სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების სამმართველომ (ამხ. რ. კანდელაკი):

ა) საკონტროლო-სარევიზიო განყოფილებასთან ერთად 1971 წლის 20 ივნისამდე 10 სკოლა-ინტერნატში შეამოწმოს სახალხო კონტროლის კომიტეტის 1971 წლის 1-ლი აპრილის დადგენილებისა და ამ ბრძანების შესრულების მიმდინარეობა და შედეგები მოახსენოს კოლეგიას;

ბ) 1971 წლის 1-ელ ივლისისათვის მოამზადოს მოხსენებითი ბარათი საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტში წარსადგენად;

გ) მტკიცე კონტროლი დააწესოს ამ ბრძანების შესრულებაზე.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1971 წლის 11 მაისის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1971 წ. 24 მაისის ბრძანება № 301

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის წესდების
შესაბამისად საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
სისტემის თანამდებობათა ნომენკლატურაში
ცვლილებების შეტანის შესახებ

1. დამტკიცდეს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
სისტემის თანამდებობათა ნომენკლატურა და დაეგზავნოს იგი სა-
მინისტროს ყველა ქვემდებარე დაწესებულებას სახელმძღვანელოდ
(თან ერთად).

2. ქ. თბილისის ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლე-
ბისა და რაიონების და ქალაქების რვაწლიანი სკოლების დირექ-
ტორების თანამდებობანი აყვანილნი იქნენ საქართველოს სსრ გა-
ნათლების სამინისტროს საადრიცხვო-საკონტროლო ნომენკლა-
ტურაში.

3. განათლების ადგილობრივ ორგანოთა ხელმძღვანელებმა:

ა) სკოლის მუშაკთა სამუშაოზე დანიშნვისა და განთავისუფ-
ლების დროს ზუსტად დაიცვან საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო
სკოლის წესდებით გათვალისწინებული მოთხოვნანი;

ბ) სკოლების დირექტორებისა და მათი მოადგილეების თანა-
მდებობაზე დასანიშნავად შეარჩიონ სათანადო პედაგოგიური გა-
ნათლებისა და გამოცდილების მქონე მუშაკები, რომლებიც მაღა-
ლი ავტორიტეტით სარგებლობენ პედაგოგიურ კოლექტივში და
შესწევთ უნარი წარმატებით გადაწყვიტონ სკოლის წინაშე დასმუ-
ლი ამოცანები.

როგორც წესი, სკოლის დირექტორი და მისი მოადგილე
უნდა იყვნენ სხვადასხვა ციკლის საგნების სპეციალისტები;

გ) არ დაუშვან სასწავლო წლის განმავლობაში მასწავლებელ-
თა კადრების ხშირი ცვლებადობა.

სკოლის მუშაკთა შემადგენლობაში საჭირო ცვლილებები, შეიტანონ სასწავლო წლის დასრულებისას.

4. მასწავლებელთა მცირე პედაგოგიურ დატვირთვაზე იშვიათად, როგორც გამონაკლისი, უნდა მოხდეს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს და შესაბამისად აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებისა და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის განათლების განყოფილების წინასწარი ნებართვით.

5. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კადრების განყოფილებამ (ი. კვაჭაძე) დააწესოს სისტემატური კონტროლი განათლების დარგის მუშაკთა კადრების დანიშვნისა და განთავსუფლების საქმეზე, პერიოდულად შეამოწმოს ადგილებზე ამ მიმართებით განათლების ადგილობრივი ორგანოების მუშაობა და შედეგების შესახებ წარმოადგინოს სათანადო წინადადებანი სამინისტროს კოლეგიაზე განსახილველად.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1971 წლის 11 მაისის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

F3575

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
სისტემის ნომენკლატურის თანამდებობათა სია

№	დაწესებულების დასახელება	№	თანამდებობა
1	რაიონისა და ქალაქის სახალხო განათლების განყოფილება	1 2 3	გამგე გამგის მოადგილე სასკოლო ინსპექტორი
2	რაიონისა და ქალაქის სახალხო განათლების განყოფილების მეთოდური კაბინეტი	1 2	გამგე მეთოდისტი
3	რაიონისა და ქალაქის განათლების განყოფილების სკოლამდელი აღზრდის მეთოდური კაბინეტი	1 2	გამგე მეთოდისტი
4	საშუალო სკოლა და საშუალო სკოლა-ინტერნატი	1	დირექტორი
5	სალამოს (ცვლის) ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო და დაუსწრებელი საშუალო სკოლა	1	დირექტორი
6	რესპუბლიკური სალამოს (ცვლის) დაუსწრებელი საშუალო სკოლა	1 2 3 4 5	დირექტორი დირექტორის მოადგილე სასწავლო მუშაობის დარგში ინსპექტორი მასწავლებელი ბუღალტერი

1	2	3	4
7	რესპუბლიკურ ბიუჯეტზე მყოფი სპეციალური სკოლა, სანატორიული და სპეციალური სკოლა-ინტერნატები	1 2 3 4 5 6 7 8 9	დირექტორი დირექტორის მოადგილე სასწავლო და სააღმზრდელო მუშაობის დარგში მასწავლებელი აღმზრდელი ლოგოპედი ექიმი ბულალტერი დამხმარე წარმოების და საწარმოო სახელოსნოს გამგე დირექტორის თანაშემწე სამეურნეო დარგში
8	რესპუბლიკურ ბიუჯეტზე მყოფი საშუალო სკოლა და სკოლა-ინტერნატი	1 2 3 4 5 6 7	დირექტორი დირექტორის მოადგილე სასწავლო და სააღმზრდელო მუშაობის დარგში დირექტორის თანაშემწე სამეურნეო დარგში მასწავლებელი აღმზრდელი ლოგოპედი ბულალტერი
9	საბავშვო სახლი	1 2	დირექტორი დირექტორის მოადგილე სასწავლო სააღმზრდელო მუშაობის დარგში

1	2	3	4
10	პატარა ცემის და ქობულეთის სატყეო სკოლა-სანატორიუმი	1 2 3 4 5 6 7	დირექტორი დირექტორის მოადგილე სასწავლო სააღმზრდელო მუშაობის დარგში მასწავლებელი აღმზრდელი ბულალტერი დირექტორის თანაშემწე სამეურნეო დარგში ექიმი
11	ბაგა-ბალი	1	გამგვ
12	რესპუბლიკურ ბიუჯეტზე მყოფი ბაგა-ბალი	1 2 3 4 5	გამგვ აღმზრდელი ექიმი ბულალტერი გამგვის თანაშემწე სამეურნეო დარგში
13	ქ. თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლე .	1 2 3 4 5 6	დირექტორი დირექტორის მოადგილე სასწავლო და სააღმზრდელო მუშაობის დარგში განყოფილების გამგე კაბინეტის გამგე მთავარი ბულალტერი დირექტორის თანაშემწე სამეურნეო დარგში
14	ნორჩ ტექნიკოსთა, ნატურალისტთა რესპუბლიკური სადგურები	1 2 3 4 5	დირექტორი დირექტორის მოადგილე კაბინეტის გამგე მეთოდისტი ბულალტერი

1	2	3	4
15	განათლების სამინისტრო-სადმი უშუალოდ დაქვემდებარებული რესპუბლიკური მეთოდკაბინეტები	1 2 3 4	დირექტორი (გამგე) დირექტორის მოადგილე მეთოდისტი ბუღალტერი
16	ი. გოგებაშვილის სახელობის სახალხო განათლების ბიბლიოთეკა	1 2 3 4 5	დირექტორი დირექტორის მოადგილე უფროსი ბიბლიოთეკარი ბიბლიოთეკარი ბუღალტერი
17	საბავშვო სათამაშოების მუზეუმი	1 2 3	დირექტორი მეცნიერმუშაკი ბუღალტერი
18	საბალხო განათლების მუზეუმი	1 2 3	დირექტორი მეცნიერმუშაკი ბუღალტერი
19	უფროს პიონერხელმძღვანელთა რესპუბლიკური სკოლა	1 2	დირექტორი მასწავლებელი
20	ბაქათველოს სსრ განათლები სამინისტროს მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტი	1 2 3 4 5 6	დირექტორი დირექტორის მოადგილე სასწავლო მუშაობის დარგში კიბინეტის გამგე მეთოდისტი დირექტორის თანამემწე სამეურნეო დარგში ბუღალტერი

1	2	3	4
21	<p>მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტის ფილიალი ქ. ქუთაისში, ბათუმში სოხუმში და ცხინვალში</p>	<p>1 2 3 4</p>	<p>ფილიალის დირექტორი კაბინეტის გამგე მეთოდისტი ბუღალტერი</p>
22	<p>პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო საკვლევო ინსტიტუტი</p>	<p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10</p>	<p>დირექტორი დირექტორის მოადგილე სამეცნიერო დარგში განყოფილების გამგე სექტორის გამგე სწავლული მდივანი იგივე ასპირანტურის გამგე უფროსი მეცნიერ მუშაკი მეცნიერი მუშაკი უმცროსი მეცნიერ მუშაკი დირექტორის მოადგილე სამეურნეო დარგში ბუღალტერი</p>
23	<p>სტენოგრაფიისა და მანქანაზე წერის რესპუბლიკური სკოლა</p>	<p>1 2 3</p>	<p>დირექტორი მასწავლებელი ბუღალტერი</p>
24	<p>გაზეთი „სახალხო განათლება“</p>	<p>1 2 3 4 5 6</p>	<p>რედაქტორი რედაქტორის მოადგილე პასუხისმგებელი მდივანი განყოფილების გამგე ლიტმუშაკი ბუღალტერი</p>

1	2	3	4
25	ჟურნალი „სკოლა და ცხოვრება“	1 2 3 4 5	რედაქტორი პ/მგებელი მდივანი განყოფილების გამგე ლიტმუშაკი ბუღალტერი
26	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კაპიტალური მშენებლობის განყოფილებასთან არსებული სახარჯთაღრიცხვო საპროექტო კანტორა	1 2 2	უფროსი ინჟინერი ბუღალტერი
27	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კაპიტალური მშენებლობის განყოფილებასთან არსებული ტექნიკური ზედამხედველობის ჯგუფი	1 2 3 4	ჯგუფის უფროსი უფროსი ტექნიკური ზედამხედველი ინჟ. ტექნიკური ზედამხ. ბუღალტერი
28	მომარაგებისა და დამზადრე წარმოებათა სამმართველო	1 2 3 4 5 6 7 8	უფროსი განყოფილების უფროსი იგივე უფროსის მოადგილე განყოფილების უფროსი საქონლის მცოდნე ეკონომისტი ბაზის გამგე ბუღალტერი საბაზო მალაზიის გამგე

1	2	3	4
29	საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ბავშვთა და მოზარდთა უმაღლესი სპორტული დაოსტატების რესპუბლიკური სკოლა და ბავშვთა საციგურაო სპორტული სკოლა	1 2 3 4 5 6	დირექტორი დირექტორის მოადგილე სასწავლო სააღმზრდელო მუშაობის დარგში უფროსი მწვრთნელი მწვრთნელი დირექტორის მოადგილე სამ. დარგში უფროსი ბუღალტერი
	აფხაზეთის და აჭარის ასსრ		
30	1. განათლების სამინისტრო 2. რაიონისა და ქალაქის განათლების განყოფილება სამხრეთ ოსეთის ა/ოლქი	1 2 3 1	მინისტრი მინისტრის მოადგილე განყოფილების გამგე გამგე
31	1. ოლქის განათლების განყოფილება 2. რაიონისა და ქალაქის განათლების განყოფილება	1 2 3 1	გამგე გამგის მოადგილე სექტორის გამგე გამგე

1	2	3	4
32	<p>ქ. თბილისი</p> <p>1. ქ. თბილისის სახალხო განათლების განყოფილება</p>	<p>1 2 3 4 5</p>	<p>გამგე გამგის მოადგილე კადრების ინსპექტორი მეთოდკაბინეტის გამგე სკოლამდელი აღზრდის მეთოდკაბინეტის გამგე და მეთოდისტი</p>
33	<p>2. რაიონის განათლების განყოფილება</p> <p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს აპარატი</p>	<p>1 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13</p>	<p>გამგე</p> <p>სამმართველოს უფროსი განყოფილების უფროსი სამმართველოს უფროსის მოადგილე განყოფილების უფროსის მოადგილე მინისტრის თანაშემწე მთავარი ბუღალტერი უფროსი ინსპექტორი სასკოლო ინსპექტორი ინსპექტორ-მეთოდისტი ინსპექტორ-რევიზორი მეთოდისტი ინსპექტორი მთავარი ბუღალტრის მოადგილე</p>

1	2	3	4
		14	უფროსი ბუღალტერი
		15	უფროსი ეკონომისტი
		16	სტატისტიკოსი
		17	ეკონომისტი
		18	უფროსი ინჟინერი
		19	ინჟინერი
		20	უფროსი რევიზორი
		21	რევიზორი
		22	კანცელარიის გამგე
		23	მემანქანეთა ბიუროს გამგე
		24	არქივის გამგე
		25	სამეურნეო ნაწილის გამგე
		26	მემანქანე
		27	მდივან-მემანქანე
		28	საქმის მწარმოებელი

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

**საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
სააღრიცხვო საკონტროლო ნოემბრულ
თანამდებობათა სია**

№	დაწესებულების დასახელება	№	თანამდებობა
1	<p>აფხაზეთისა და აჭარის ახსრ და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი</p> <p>1. საშუალო და რვაწლიანი სკო- ლა-ინტერნატი 1</p> <p>2. საბავშვო სახლი 1</p>		<p>დირექტორი</p> <p>დირექტორი</p>
2	<p>ქ. თბილისი</p> <p>1. საშუალო სკოლა 1</p> <p>2. სკოლა-ინტერნატი 1</p> <p>3. საბავშვო სახლი 1</p>		<p>დირექტორი</p> <p>დირექტორი</p> <p>დირექტორი</p>
3	<p>საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსადმი უშუალოდ დაქვემდებარებული რაიონი და ქალაქი</p> <p>რვაწლიანი სკოლა და რვაწლია- ნი სკოლა-ინტერნატი 1</p>		<p>დირექტორი</p>

საქართველოს სსრ განათლებას
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიისა და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმის 1971 წლის 9 აპრილის

დადგენილება

მესამე საკავშირო პედაგოგიური კითხვისა და XXI რესპუბლიკური სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენციის ჩატარების შესახებ

საკავშირო პედაგოგიური კითხვა და რესპუბლიკური სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენციები წარმოადგენენ მნიშვნელოვან ღონისძიებებს, რომლებიც დიდად უწყობენ ხელს სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სრულყოფას, მეცნიერებასა და პრაქტიკას შორის კავშირის განმტკიცებას, მეცნიერული კვლევების ეფექტურობის ამაღლებას.

კომუნისტურ მშენებლობაში სკოლის როლის გაძლიერებასთან დაკავშირებით მასწავლებლობის წინაშე მეტად სერიოზული ამოცანები დაისახა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1970 წლის ივლისის პლენუმის დადგენილების „სოფლის მეურნეობის დარგში პარტიის მორიგი ამოცანების შესახებ“ ცხოვრებაში განხორციელებასთან დაკავშირებით, განსაკუთრებით რთული ამოცანები აქვს გადასატრელი სოფლის სკოლას.

სკოლაში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის უემდგომი გაუმჯობესებისათვის საჭიროა სისტემატურად განზოგადდეს ცალკეული სკოლებისა და მასწავლებლების მიერ მოპოვებული წარმატებანი მოწინავე გამოცდილების მასობრივ პრაქტიკაში ფართოდ დანერგვის მიზნით. ამ მხრივ რესპუბლიკის პედაგოგიური საზოგადოებრიობის ცხოვრებაში მნიშვნელოვან მოვლენას წარმოადგენდა XX რესპუბლიკური „სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენცია, რომელ-

ზედაც წაკითხული მოხსენებების უმრავლესობა მოზარდი თაობის სწავლა-აღზრდის პრობლემატური საკითხების პრაქტიკაში განხორციელების ორიგინალური ხერხებისა და მეთოდების კვლევების ნიმუშებს წარმოადგენდნენ. მაგრამ, აღნიშნული წარმატებების მიუხედავად, წაკითხულ მოხსენებათა გარკვეული ნაწილი თავისი თეორიული და მეთოდური დონით ვერ პასუხობდნენ სადღეისო მოთხოვნებს.

სსრკ განათლების სამინისტროს კოლეგიის პედაგოგიკის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმისა და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების პროფკავშირთა ცენტრალური კომიტეტის გადაწყვეტილებით 1973 წელს ტარდება მესამე საკავშირო პედაგოგიური კითხვა. ამ მნიშვნელოვან ღონისძიებაში საქართველოს სსრ მასწავლებელთა და განათლების მუშაკთა აქტიური მონაწილეობისა და XXI რესპუბლიკური სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენციის მაღალ დონეზე ჩატარების მიზნით საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმი

ა დ გ ე ნ ე ნ:

1. XXI რესპუბლიკური სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენცია ჩატარდეს 1972 წლის მარტის არდადეგების პერიოდში.

2. რესპუბლიკური სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენციის მომზადებისა და ჩატარებისათვის, აგრეთვე III საკავშირო პედაგოგიურ კითხვაში რესპუბლიკის მასწავლებელთა ორგანიზებული მონაწილეობისათვის შეიქმნას საორგანიზაციო კომიტეტი; დაევალოს ორგკომიტეტს შეიმუშაოს მორიგი რესპუბლიკური სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენციის პლენარულ სხდომათა დღის წესრიგი და განსაზღვროს სექციების მუშაობის შინაარსი; შეარჩიოს საუკეთესო მოხსენებები და შეიმუშაოს ღონისძიებანი III საკავშირო პედ. კითხვაში რესპუბლიკის მასწავლებელთა აქტიური მონაწილეობისათვის.

3. გზგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკის მეცნიერებათა სამეცნიერო კვლევითმა ინსტიტუტმა (დირექტორი გ. ფოფხაძე) მიმდინარე წლის 10 მაისამდე წარმოადგინოს წინადადებანი ორგკომიტეტის შემადგენლობის შესახებ.

4. პედაგოგიური კითხვის თემატიკაში გათვალისწინებულ იქნეს ის მოხსენებები, რომლებიც სრულად ასახავენ სკოლების, ცალკეული პედაგოგების მიერ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1970 წლის ივლისის პლენუმის დადგენილებისა და სკკპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა ცხოვრებაში განხორციელებისათვის გაწეულ მუშაობის შედეგებს, სკოლების ახალ პროგრამებსა და სახელმძღვანელოებზე გადასვლასთან დაკავშირებით წამოჭრილი პრობლემების დაძლევის გზებს და სხვ.

5. დაწყებითი სკოლის მუშაობის სრულად განზოგადების მიზნით შეიქმნას შემდეგი სექციები: მოსამზადებელ კლასში მუშაობის, დაწყებით კლასებში მათემატიკის სწავლების, მცირე კომპლექტიან სკოლებში მუშაობის და მოზარდთა კომუნისტური აღზრდისა.

6. XXI რესპუბლიკურ კონფერენციაზე შემოსულ მოხსენებათა რეცენზირება, მომხსენებელთათვის სათანადო დახმარებისა და კონსულტაციების გაწევა, საკავშირო პედაგოგიური კითხვისათვის საუკეთესო მოხსენების შერჩევა და მომხსენებელთა მომზადება დაევალოს ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკის მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტს. წარმოდგენილი მოხსენებების შერჩევისა და რეცენზირების საქმეში აქტიურად იქნეს ჩაბმული აგრეთვე მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტი.

7. აჭარისა და აფხაზეთის ასირ განათლების სამინისტროებმა, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებებმა, განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების პროფკავშირის საოლქო, საქალაქო და რაიონულმა კომიტეტებმა განიხილონ საკითხი რესპუბლიკურ სამეცნიერო-პედაგოგიურ კონფერენციაში ფართო პედაგოგიური საზოგადოებრიობისა და პროფორგანიზაციების მონაწილეობის შესახებ.

8. ეთნოვოს საზოგადოება „ცოდნის“ გამგეობასა და საქართველოს პედაგოგიური საზოგადოების ცენტრალურ საბჭოს აქტიური მონაწილეობა მიიღონ რესპუბლიკის სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენციების მომზადებასა და ჩატარებაში, საკავშირო პედაგოგიურ კითხვასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა განხორციელებაში.

9. მიზანშეწონილად ჩაითვალოს რესპუბლიკურ სამეცნიერო-პედაგოგიურ კონფერენციაზე წაკითხული საუკეთესო მოხსენებების აღნიშვნა პრემიებით. რისთვისაც დაწესდეს 20 ფულადი პრე-

მია თვითოეული 30 მანეთის ოდენობით. საკავშირო პედაგოგიურ კითხვაზე რესპუბლიკიდან წარდგენილი საუკეთესო მოხსენებების აღნიშვნისათვის დაწესდეს აგრეთვე 5 პრემია, თითოეული 50 მანეთის ოდენობით. პროფკავშირის რესპუბლიკურმა კომიტეტმა გამოყოს სათანადო თანხა პრემიისათვის.

10. ეთხოვს საქართველოს პედაგოგიური საზოგადოების ცენტრალურ საბჭოს ამავე მიზნებისათვის გამოყოს საჭირო სახსრები და საზღვარგარეთის ქვეყნების 5 საგზური კონფერენციაზე საუკეთესო მოხსენებების ავტორთა წასახალისებლად.

11. ეთხოვს გამომცემლობა „განათლება“ გაითვალისწინოს 1972—1973 წლების საკამომცემლო გეგმებში სამეცნიერო-პედაგოგიურ კონფერენციასა და საკავშირო პედაგოგიურ კითხვაზე გამოტანილი საუკეთესო მოხსენებების დაბეჭდვა თემატური კრებულების სახით. (5—6 კრებული თითოეული 5 ფორმამდე მოცულობის).

12. დაევალოს ჟურნალ „სკოლა ცხოვრების“ რედაქციას ჟურნალსა და მის დამატებებში დაბეჭდოს სამეცნიერო-პედაგოგიურ კონფერენციათა და საკავშირო პედაგოგიურ კითხვაზე გატანილი საუკეთესო მოხსენებები.

13. გაზეთმა „სახალხო განათლებამ“ სისტემატურად გააშუქოს რესპუბლიკური სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენციისა და საკავშირო პედაგოგიური კითხვებისათვის მზადების მიმდინარეობა და სისტემატურად გამოაქვეყნოს მასალები ამ ღონისძიებათა მონაწილეობის გამოცდილებიდან.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი **თ. ლაშქარაშვილი**

განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის თავმჯდომარე

დ. იოსელიანი

საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის
საკავშირო პედაგოგიური კითხვების

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

1. ზოგადი ნაწილი

1. საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის
პედაგოგიური კითხვების ამოცანები:

საბჭოთა სკოლების და სახალხო განათლების სხვა დაწესებუ-
ლებების გამოცდილების შესწავლა, განზოგადება და მისი პრაქ-
ტიკაში დანერგვისათვის ხელშეწყობა;

მასწავლებელთა მეცნიერული და მეთოდოკური დონის სრულ-
ყოფისათვის ხელის შეწყობა, შემოქმედებითი ინიციატივისა და
მეცნიერული ინტერესების განვითარება;

მასწავლებელთა სამეცნიერო-მეთოდურ მუშაობაში ჩაბმა
მოზარდი თაობის აღზრდის აქტუალური პრობლემების დასამუშა-
ვებლად.

საკავშირო პედაგოგიური კითხვის შინაარსა და თემატიკა
განისაზღვრება კომუნისტური მშენებლობის თანამედროვე ეტაპზე
მოზარდი თაობის კომუნისტური სწავლებისა და აღზრდის აქტუა-
ლური ამოცანებით.

2. საკავშირო პედაგოგიურ კითხვებში შეიძლება მონაწილეო-
ბა მიიღონ მასწავლებლებმა, სკოლის ხელმძღვანელებმა, სკოლამ-
დელი და სკოლისგარეშე დაწესებულებების, სახალხო განათლების
ორგანოების მუშაკებმა, მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუ-
ტებისა და მეთოდური კაბინეტების თანამშრომლებმა, უნივერსი-
ტეტისა და პედაგოგიური ინსტიტუტების პროფესორებმა და მას-
წავლებლებმა: აგრეთვე პარტიული, საბჭოთა პროფკავშირული და

კომკავშირული ორგანიზაციების მუშაებმა, სახელმწიფო, საკოლ-
მეურნეო-კოოპერაციული დაწესებულებებისა და საზოგადოებრივი
ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა.

II. საკავშირო პედაგოგიური კითხვების ორგანიზაცია

1. საკავშირო პედაგოგიური კითხვის მომზადება წარმოადგენს საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო-საკვლევო ინსტიტუტების, მოკავშირე რესპუბლიკების პედაგოგიკის სამეცნიერო საკვლევო ინსტიტუტების, მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტების, სკოლებისა და სახალხო განათლების სხვა ორგანოების მუშაობის მნიშვნელოვან ნაწილს.

2. საკავშირო პედაგოგიურ კითხვებს წინ უსწრებენ პედაგოგიური კითხვები, რომლებიც ტარდება სკოლებში, რაიონებში, ოლქებსა და რესპუბლიკებში. რესპუბლიკების (სახალხო) განათლების სამინისტროების გადაწყვეტილებით.

3. საკავშირო პედაგოგიურ კითხვებს ატარებენ საბჭოთა კავშირის განათლების სამინისტრო და საბჭოთა კავშირის პედაგოგიურ მეცნიერებათა აკადემია სამოთხე წელიწადში ერთხელ ალკატრალური კომიტეტის, განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფესიული კავშირების ცენტრალური კომიტეტის, მოკავშირე რესპუბლიკების განათლების (სახალხო განათლების) სამინისტროების, პედაგოგიურ საზოგადოებათა, სრულიად საკავშირო საზოგადოება „ცოდნის“ მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალური ინსტიტუტისა და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების აქტიური დახმარებით.

4. მორიგი პედაგოგიური კითხვების მომზადების ხელმძღვანელობისათვის, მასში მონაწილე ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების მუშაობის კოორდინაციისათვის იქმნება საორგანიზაციო კომიტეტი. საორგანიზაციო კომიტეტის შემადგენლობას და მის თავმჯდომარეს ამტკიცებენ სსრკ განათლების სამინისტრო და საბჭოთა კავშირის პედაგოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი.

5. საკავშირო პედაგოგიური კითხვის მომზადებასა და ჩატარებას აფინანსებს საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემია. პედაგოგიური კითხვის მონაწილეთა მივლინებები დაფინანსდება ადგილობრივი ბიუჯეტების ხარჯზე.

III. მოხსენებების შერჩევა და მომზადება საკავშირო პედაგოგიური კითხვებისათვის

1. საკავშირო პედაგოგიურ კითხვებს მოხსენებებს წარუდგენენ მოკავშირე რესპუბლიკების განათლების (სახალხო განათლების) სამინისტროები თა საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტები, მოხსენებებს თან უნდა ერთვოდეს რეცენზია-რეკომენდაციები და მოკლე თეზისები. რეცენზია-რეკომენდაციას და თეზისებს ადგენს მოხსენებების წარმდგენი ორგანიზაცია ან დაწესებულება. მოხსენებები წარმოდგენილ უნდა იქნეს ორ ეგზემპლარად რუსულ ენაზე, მოცულობა განისაზღვრება მანქანაზე გადაბეჭდილი არა უმეტეს 35 გვერდისა. თეზისები—არა უმეტეს 2 გვერდისა.

2. საკავშირო პედაგოგიურ კითხვებზე რეკომენდებული მოხსენება შემდეგ მოთხოვნებს უნდა პასუხობდეს:

ა) აშუქებდეს საკავშირო პედაგოგიური კითხვების სანიმუშო თემატიკით რეკომენდებულ პედაგოგიკურ მეცნიერების თეორიისა და საბჭოთა სკოლის პრაქტიკის აქტუალურ საკითხებს;

ბ) სათანადო იდეურ და თეორიულ დონეზე ხსნიდეს თემას, იძლეოდეს ავტორის მიერ სწავლების ამოცანებისა და მოსწავლეთა კომუნიკური ელზრდის პრინციპების სწორ გაგებას;

გ) ასახავდეს ავტორის მიერ ჩატარებულ სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობას, ან სხვა მასწავლებელთა გამოცდილებას;

დ) შეიცავდეს მუშობის კონკრეტული ფაქტებისა და მაჩვენებლების ანალიზსა და განზოგადებას, რომლებიც ადასტურებენ ამ გამოცდილების ეფექტურობას. მოხსენებაში მოცემული უნდა იყოს დასკვნები, რომლებსაც გარკვეული ღირებულება აქვთ პედაგოგიკური მეცნიერებისა და პრაქტიკისათვის.

3. მორიგი პედაგოგიური კითხვების თემატიკის განსაზღვრისათვის მოხსენებათა შერჩევისა და შეფასებისათვის, საუკეთესო მოხსენებების ავტორთა წახალისებისათვის, პრაქტიკაში მათი გამოცდილების დანერგვის გზებისა და მეთოდების განსაზღვრისათვის საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის ინსტიტუტებში იქმნება საექსპერტო კომისიები და მთავარი საექსპერტო კომისია, რომლის შემადგენლობას ამტკიცებს საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი.

4. საკავშირო პედაგოგიურ კითხვებზე შემოსულ მოხსენებებს უკეთდებთ რეცენზიები საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის ინსტიტუტების შესაბამის სექტორებსა და ლაბორატორიებში.

რეცენზია მოწოდებულია გაანალიზოს მოხსენება მთლიანობაში, აღნიშნოს მისი ძლიერი და სუსტი მხარეები, შეაფასოს მისი იდეური მიმართულება, თეორიული დონე, ავტორის მიერ დაყენებული საკითხების აქტუალობა, აჩვენოს აღებული პრობლემების გადასაჭრელად შერჩევითი ხერხების თავისებურება.

განსაკუთრებით ხაზი უნდა გაესვას და სპეციალურად გამოიყოს, რა ახალსა და ორიგინალურს იძლევა მოხსენება ბავშვთა სწავლებასა და აღზრდაში.

მთავარი საექსპერტო კომისიის მიერ მოხსენების დადებითად შეფასების შემდეგ საორგანიზაციო კომიტეტის გადაწყვეტილებით მოხსენება დაიშვება საკავშირო პედაგოგიურ კითხვაზე.

5. საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემია, მასში შემაჯალი სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტების მეშვეობით დახმარებას უწევს მომხსენებლებს ზეპირი და წერილობითი კონსულტაციებით, ეხმარება აუცილებელი ექსპერიმენტების დაყენებასა და ჩატარებაში, მოხსენებაში აღწერილი გამოცდილების ადგილზე შემოწმებაში.

6. საკავშირო პედაგოგიური კითხვების დღის წესრიგს, რომელშიც გათვალისწინებულია პლენარული და სექციური სხდომები, ამტკიცებს საორგანიზაციო კომიტეტი და ადგილებზე ავზავნის სამი თვით ადრე საკავშირო პედაგოგიური კითხვების დაწყებამდე.

IV. საკავშირო პედაგოგიურ კითხვებში მონაწილეობა დაჯილდოება, პრემირება და წახალისება

1. მოხსენებათა ავტორებს, რომლებშიაც ასახულია მნიშვნელოვანი პედაგოგიური გამოცდილება, ენიჭებათ საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის პრემიები.

პრემიების რიცხვსა და ოდენობას განსაზღვრავს საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი ყოველ მორიგ პედაგოგიურ კითხვაზე.

ორიგინალურ მოხსენებათა ავტორები, რომელთა მოხსენებებს მეცნიერული და პრაქტიკული ღირებულება აქვთ, ჯილდოვდებიან

სიგელებით, მოხსენებებს კი ეძლევათ რეკომენდაცია გამოქვეყნებისათვის.

2. პრემიებსა და დიპლომებს ანიჭებს საორგანიზაციო კომიტეტი, რომლებსაც საკავშირო პედაგოგიური კითხვების პლენარულ სხდომაზე გადასცემს ავტორებს.

3. საკავშირო პედაგოგიური კითხვების მონაწილეებს სიგელებით აჯილდოებენ საბჭოთა კავშირის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების საექსპერტო კომისიები.

4. ავტორები, რომლებიც სისტემატურად მონაწილეობენ კითხვებში და პედაგოგიური შრომის მაღალი მაჩვენებლები აქვთ, შეიძლება წარდგენილ იქნან ჯილდოზე „სახალხო განათლების წარჩინებული“. რის შესახებაც კითხვების საორგანიზაციო კომიტეტი უშუალოდ მოხმობს საბჭოთა კავშირის განათლების სამინისტროსა და განათლების მუშაკთა, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფესიული კავშირების ცენტრალური კომიტეტის წინაშე.

V. საკავშირო პედაგოგიური კითხვების მასალების პროპაგანდა

საკავშირო პედაგოგიურ კითხვებზე მოწონებული მოხსენებები შესწავლილი და სისტემატიზირებული იქნება საბჭოთა კავშირის პედაგოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო-საკვლევო ინსტიტუტების მიერ, რომლებიც შემდეგ გამოქვეყნდება სპეციალურ კრებულებსა და ჟურნალებში.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Коллегии Министерства просвещения Грузинской ССР
от 9 апреля 1971 г.

О состоянии преподавания по новым программам русского языка и литературы в четвертых клас- сах школ городов Тбилиси и Рустави

Проверкой, проведенной Управлением школ и методическим отделом Министерства просвещения Грузинской ССР, установлено, что органы народного образования и ИУУ провели определенную работу по созданию необходимых условий для перехода IV классов к работе по новым программам и учебникам. Своевременно начались подбор и подготовка учителей для работы в IV классах, в 1970 году на двухнедельных курсах при Республиканском ИУУ была осуществлена переподготовка тех учителей русского языка и литературы, которые будут работать в IV классах. Особое внимание при этом уделялось учителям, выдвинутым для работы в IV классы из начальных школ.

Ученики IV классов обеспечены учебниками, учителя—методическими пособиями.

Были проверены Тбилисские—9, 11, 28, 38, 49, 50, 56, 72, 83, 91 и Руставские 2, 3, 5, 7, 9, 12, и 19 школы.

Посещение уроков показали, что большинство учителей (Тбилисских школ № 9, 11, 28, 38, 56, 72, Руставских № 7-ой, 19-ой школ справляются с преподаванием по новым программам.

Теоретический материал новых программ по русскому языку и литературе в основном усваивается учениками. Они различают предложения по цели высказывания, правильно выделяют побудительные предложения, имеют понятие об именном

и глагольнОм словсочетании, не смешивают словосочетания и грамматическую основу предложения, справляются с фонетическим, морфслогическим, синтаксическим, пунктуационным, орфографическим разбором, определяют лексическое значение существительного, не ошибаются в правописании безударных падежных окончаний.

В процессе обучения русскому языку ведется целенаправленная работа по развитию речи.

На основе письменных проверочных работ, устного опроса, классных и домашних заданий учителя уже в начале I четверти определили особенности подготовки класса по русскому языку, выяснили познавательные возможности каждого из своих учеников.

Однако в работе школ г. Тбилиси и Рустави по новым программам IV классов имеются и существенные недостатки. Несмотря на то, что в текущем учебном году по новым программам IV класса занимаются учащиеся, не подготовленные к этому предшествующим обучением, значительная часть учителей не обеспечила достаточного усвоения учебного материала по русскому языку за III класс, изучавшегося в первой и начале второй четверти. Многие учителя объясняли это положение недостаточностью материала для упражнений, который дан в учебнике русского языка.

Анализ контрольных работ по русскому языку и ответов учащихся у доски показал, что более третьей части учащихся проверенных школ допускают ошибки на безударные гласные, смешивают разделительный ъ и ь, ошибаются в правописании падежных окончаний, в правописании не с глаголами, допускают ошибки в пунктуации при однородных членах предложения. Это объясняется тем, что время, выделенное учебным планом на восполнение пробелов в подготовке учащихся по русскому языку, использовалось не всегда рационально, а иногда даже сокращалось вопреки указаниям Министерства просвещения Грузии „О временном сокращении и упрощении материала новых программ для IV классов по русскому языку и математике“, часть учителей изучала учебный материал, исключенный на ближайшие два года из программы IV класса, и даже отдельные вопросы из программы последующих классов.

Дополнительное время, отведенное в текущем учебном году на уроки русского языка и математики, было недостаточно использовано учителями и для повторения пройденного в начальной школе. Большинство ошибок в диктанте учащиеся этих школ делают на правила, изученные в начальных классах. Учителя не обеспечивают систематического повторения прошлого.

Серьезным недостатком в работе учителей IV классов школ является ослабление внимания к формированию навыков учащихся.

Учителя не всегда добиваются осознанного усвоения нового материала, осмысленного применения его на практике, нарушая тем самым принципы развивающего обучения.

Во многих проверенных школах не выполняется программа по развитию речи; предусматриваемое на эту работу время произвольно сокращается, хотя уровень устной и письменной речи учеников этих школ очень низок. На уроках преобладает фронтальный опрос, исключая последовательную и аргументированную примерами монологическую речь учащихся.

Учителя ряда школ не знают о том, что отдельные сведения сообщаются в IV классе пропедевтически в целях подготовки к усвоению последующего материала. Такие разделы будут подробно и обстоятельно изучаться на следующих ступенях обучения.

Не во всех школах соблюдаются программные требования к изучению литературы в IV классе.

Проведя определенную работу по подготовке учителей к преподаванию в IV классах по новым программам и учебникам, ИУУ, местные органы народного образования в течение учебного года не оказывали учителям русского языка действенной методической помощи. Содержание работы школьных методических объединений, педсоветов в большинстве случаев не предусматривает рассмотрения конкретных вопросов работы по новым программам. Отдельные руководители школ даже не знают особенностей новых программ.

В целом ряде проверенных школ работают учителя, пришедшие в IV классы из начальных школ, однако ГорОНО и ИУУ, местные органы народного образования не приняли достаточных мер к вовлечению этих учителей в систему заочного обучения.

Органы народного образования недостаточно контролируют и изучают состояние преподавания русского языка, литературы и математики в IV классах. Низка эффективность и внутришкольного контроля из-за слабого знания руководителями школ новых программ и учебников.

В целях дальнейшего улучшения работы органов народного образования и педагогических коллективов школ, устранения имеющихся недостатков приказываю:

Обязать Зав. городскими и районными отделами НО:

1) провести совещания руководителей школ, на которых обсудить состояние преподавания по новым программам русского языка и литературы в школах, а также мероприятия, вытекающие из обсуждения этого вопроса на коллегии Министерства просвещения Грузии, одновременно провести дополнительное ознакомление руководителей школ с основными требованиями новых программ для IV классов;

2) в начале IV четверти текущего учебного года провести тщательную проверку состояния преподавания русского языка и математики в III классах с тем, чтобы направить всю подготовку учащихся к более успешному усвоению нового программного материала IV класса в 1971, 1972 учебном году;

3) обязать директоров школ и всех школьных инспекторов установить повседневный контроль за выполнением требований, изложенных в постановлении Министерства просвещения ГССР от 55/V—70 г. № 12/36;

4) потребовать от учителей русского языка IV классов усиления работы по формированию у учащихся орфографических навыков, обратив при этом внимание на недопустимость злоупотребления устными фронтальными методами работы, на необходимость увеличения числа упражнений, обеспечение систематического повторения;

5) обеспечить оказание систематической и эффективной помощи всем учителям IV классов в процессе занятий школьных и городских методических объединений в соответствии с рекомендациями, изложенными в циркулярных письмах Министерства просвещения Грузии;

6) обеспечить вовлечение на заочное обучение в пединститутах учителей, выдвинутых на работу в IV классы из начальной школы;

7) при подготовке к новому учебному году рассмотреть состав педагогических кадров IV классов и принять меры к переводу в установленном порядке на другую работу, соответствующую уровню образования и квалификации тех учителей, которые оказались не подготовленными к преподаванию по новым программам и не повышают свою квалификацию;

8) рекомендовать учителям русского языка в первой четверти 1971/72 учебного года в порядке восполнения пробелов в подготовке учеников за курс III класса использовать дополнительно на уроках в IV классах в случае необходимости упражнения из новых учебников русского языка для III класса.

Министр просвещения

Грузинской ССР Т. Лашкарашвили

**საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1971 წ.
13 აპრილის ბრძანება № 236**

**თერჯოლისა და მაიაკოვსკის რაიონების ზოგადსაგან-
მანათლებლო და ბავშვთა-მოზარდთა სასპორტო სკო-
ლებში მოსწავლეთა ფიზიკური აღზრდისა და სპორ-
ტული მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ**

თერჯოლისა და მაიაკოვსკის რაიონების ზოგადსაგანმანათ-
ლებლო და ბავშვთა-მოზარდთა სასპორტო სკოლებში მოსწავ-
ლეთა ფიზიკური აღზრდისა და სპორტული მუშაობის გაუმჯო-
ბების საქმეში გარკვეული მუშაობაა ჩატარებული. სკოლის დი-
რექტორებისა და ფიზიკური კულტურის მასწავლებელთა გარკვე-
ული ნაწილი ყურადღებით ეკიდება მოსწავლეთა ფიზიკური
აღზრდისა და სპორტული მუშაობის დონის ამაღლების საქმეს.

რიგ სკოლებში სასწავლო, კლასგარეშე, და სკოლისგარეშე
მუშაობა ფიზიკურ კულტურასა და სპორტში ტარდება საპროგრამო
მოთხოვნათა სრული შესაბამისობით.

აღნიშნული რაიონების ზოგიერთ სკოლაში მნიშვნელოვანი
ღონისძიებანი იქნა გატარებული სპორტული მოედნების კეთილ-
მოწყობისა და მათი სასწავლო-სპორტული ინვენტარით უზრუნ-
ველყოფისათვის.

ზოგადსაგანმანათლებლო და ბავშვთა-მოზარდთა სასპორტო
სკოლებს ერთგვარი წარმატებები გაჩნიათ სპორტსმენ-თანრიგო-
სნებისა და საზოგადოებრივ-ფიზკულტურული კადრების მომზადე-
ბაში. 1969—1970 სასწავლო წელს მათ მიერ გადაჭარბებით იქნა
შესრულებული სპორტსმენ-თანრიგოსნების, სპორტული მსაჯებისა
და საზოგადოებრივი ინსტრუქტორების მომზადების გეგმები.

მოსწავლეთა XXII რესპუბლიკურ სპარტაკიადაზე მეორე ჯგუ-
ფის კოლექტივებს შორის მაიაკოვსკის საშუალო სკოლის მოსწავ-
ლე ა. გურგენიძე თივისუფალ ჭიდაობაში გახდა მოსწავლეთა რეს-

პუბლიკური სპარტაკიადის ჩემპიონი, ხოლო მოსწავლე ე. გოგსაძემ ჭადრაკში მეორე ადგილი დაიკავა.

თერჯოლისა და მაიაკოვსკის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა მამდინარე, სასწავლო წელს 24 სკოლაში (პირველმა 16, ხოლო მეორემ 8 სკოლაში) შეისწავლეს მოსწავლეთა ფიზიკური აღზრდის სწავლების მდგომარეობა, ცალკეული სკოლების საკითხები განიხილეს რაიონის სახალხო განათლების სპეცოს სხდომებზე და დასახეს კონკრეტული ღონისძიებანი ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად.

ორივე რაიონში, განათლების განყოფილებათა ინიციატივით კვირაში ერთხელ ტარდება ფიზიკური კულტურის მასწავლებელთა მეთოდური მეცადინეობა-ათათბირები, სადაც იხილავენ ფიზიკური კულტურის სწავლებისა და სხვა აქტუალურ საკითხებს.

თერჯოლის რაიონის სოფ. სიქთარვის საშუალო სკოლის ფიზკულტურის მასწავლებელი (ვ. კახიძე),* მაიაკოვსკის რაიონის დიმის პირველი, ეგ. ნინოშვილის სახელობის, სოფ. როჩის, წითელხევის, ობჩის პირველი საშუალო და დაბა მაიაკოვსკის, დიმის რვაწლიანი სკოლების ფიზკულტურის მასწავლებლები (ს. მუმლაძე და ჯ. ენდელაძე, ა. ჟვანია, ნ. სვანიძე და ე. კოტორეიშვილი, ნ. ვაშაყმაძე, გ. ახალაძე, შ. გოგსაძე) მონდომებრთ ეკიდებიან ბავშვთა ფიზიკური აღზრდის საქმეს და საპროგრამო მოთხოვნათა შესაბამისად ატარებენ, როგორც ფიზიკური კულტურის ვაკეეთილებს, ასევე კლასგარეშე, სკოლისგარეშე სპორტულ და სააგიტაციო მუშაობას.

თერჯოლის რაიონის ბავშვთა-მოზარდთა სასპორტო სკოლაში (დირექტორი ლ. ქავთარაძე) ნაყოფიერად მუშაობს კლასიკური ჭიდაობის ჯგუფები (მწრთენელები ბერძენიშვილი და ქავთარაძე), ხოლო მაიაკოვსკის რაიონის ბავშვთა-მოზარდთა სასპორტო სკოლაში (დირ. რ. ენდელაძე) თავისუფალი ჭიდაობის (მწვრთნ. გ. ბოგდანოვი), ველოსპორტის (მწვრთ. ა. ჟვანია), მძლეოსნობის (მწვრთ. ვ. გარუჩავა) ჯგუფები. ორივე სასპორტო სკოლას შედგენილი აქვს დებულების შესაბამისად სამუშაო გეგმები, წვრთნის გრაფიკები, სპორტულ ღონისძიებათა კალენდარი. ჩატარებული მუშაობის აღრიცხვა კარგ მდგომარეობაშია. სასწავლო ჯგუფები დაკომპლექტებულია კარგი სპორტული მონაცემების მქონე ბავშვებით.

აღნიშნული სკოლების შემოწმებულ 16 სპორტულ ჯგუფში (8+8) სასწავლო მუშაობა მიმდინარეობს დამაკმაყოფილებლად.

მიუხედავად აღნიშნულისა, თერჯოლისა და მაიაკოვსკის რაიონების ზოგადსაგანმანათლებლო და ბავშვთა-მოზარდთა სასპორტო სკოლებს მუშაობაში გააჩნიათ რიგი ნაკლოვანებები.

თერჯოლის რაიონის 24 ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლიდან სპორტული დარბაზი 6 სკოლას აქვს, მაიაკოვსკის რაიონის 23 სკოლიდან კი მხოლოდ 3 სკოლას, რის გამო ფიზიკურ კულტურაში მოსწავლეთა მიერ საპროგრამო მასალის ათვისება ხდება ნაწილობრივ.

1970—1971 სასწავლო წელში თერჯოლისა და მაიაკოვსკის რაიონების ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების 60%-ში არ ჩატარებულა მოსწავლეთა ღრმა სამედიცინო შემოწმება და მათი სამედიცინო ჯგუფებად დაყოფა.

აღნიშნული რაიონების ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების უმრავლესობა ვანიცდის სასწავლო სპორტული ინვენტარის ნაკლებობას. თერჯოლის რაიონის ეწერისა და ბარდუბნის საშუალო სკოლები (დირექტორები—ი. გველესიანი, მ. დოლაკიძე) და მაიაკოვსკის რაიონის ვ. მაიაკოვსკის სახელობისა და ვარციხის საშუალო სკოლები (დირექტორები—გ. თავხელიძე, ვ. ჯაფარიძე) ნაკლებად ზრუნავენ სასწავლო სპორტული ინვენტარის შეძენაზე, ამის გამო აღნიშნულ სკოლებში სასწავლო პროგრამით გათვალისწინებულ მასალას გადიან მხოლოდ ნაწილობრივ.

თერჯოლის რაიონის სოფ. ზედა საზანოს და ზედა სიმონეთის სკოლის ფიზკულტურის მასწავლებლები (უ. კუპატაძე, ო. გვენეტაძე) ფიზიკური კულტურის გაკვეთილების ჩასატარებლად წინასწარ არ ემზადებიან, ხშირ შემთხვევაში გაკვეთილების გეგმაცონსპექტებსაც კი არ ადგენენ, ამიტომ მათ მიერ ჩატარებული გაკვეთილები დაბალი ხარისხისაა. საკლასო ეურნალში გავლილი მასალა სწორად არ შეაქვთ, სისტემატურად არ აწარმოებენ მოსწავლეთა მიმდინარე შეფასებებს, კლასგარეშე სპორტულ მუშაობაში მოსწავლეები ნაკლები რაოდენობით ჰყავთ ჩაბმული და სხვ.

ამავე რაიონის სოფ. ჩხარის, ალისუბნის სკოლების მათაო კლასებში ფიზიკურ კულტურას ასწავლიან მასწავლებლები (ა. აბულაძე, ო. კირკიტაძე), რომლებსაც სპეციალური ფიზკულტურული განათლება არა აქვთ.

მაიაკოვსკის რაიონის ბავშვთა-მოზარდთა სასპორტო სკოლას საკუთარი კეთილმოწყობილი სპორტული ბაზები არა აქვს, სასპორტო სკოლაში კულტივირებულ ველო-სპორტის განყოფილებაში სათვის არ გააჩნიათ საკმარისი რაოდენობის ველო-ინვენტარი და ველო-დაზგები, სპორტულ დარბაზს გასახდელი ოთახისათვის ცალკე შესასვლელი არა აქვს, გასახდელ ოთახში შესასვლელად მოსწავლეებს უხდებათ საჭიდაო ლიბებზე ფეხსაცმელით სიარული.

თერჯოლის რაიონის ბავშვთა-მოზარდთა სასპორტო სკოლის სპორტული დარბაზი ზამთრის პერიოდში არ თბება. დარბაზს არ გააჩნია საშხაპეები და გასახდელი ოთახები. სკოლას არ აქვს სამეცადინო მძლეოსნური სექტორები, ფეხბურთის მოედანი და სხვა.

ზოგადსაგანმანათლებლო და ბავშვთა-მოზარდთა სასპორტო სკოლებში მოსწავლეთა ფიზიკური აღზრდისა და სპორტული მუშაობის გაუმჯობესების მიზნით

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. თერჯოლისა და მაიაკოვსკის რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა (ამხ. ამხ. ხ. გაბრიჭიძე, ვ. გიორგობაანი) გადაამკრელი ზომები მიიღონ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა ფიზიკურ აღზრდასა და სპორტულ-გამაჯანსაღებელ მუშაობაში არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად, რისთვისაც:

ა) პერიოდულად შეამოწმონ სკოლების სასწავლო, კლასგარეშე და სკოლისგარეშე ფიზკულტურულ-სპორტული მუშაობა და შემოწმების შედეგები განიხილონ განათლების საბჭოს სხდომებზე;

ბ) გაზარდონ სკოლების ხელმძღვანელთა პასუხისმგებლობა მოსწავლეთა ფიზიკური აღზრდისა და სპორტულ-გამაჯანსაღებელი მუშაობის საქმეში. გაამაჩვილონ სკოლის დირექტორების ყურადღება, რათა მათ სისტემატური კონტროლი დააწესონ სკოლაში ფიზიკური კულტურის სწავლებაზე;

გ) რაიონის ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებთან ერთად გაატარონ სათანადო ღონისძიებანი ზოგადსაგანმანათლებლო და ბავშვთა მოზარდთა სასპორტო სკოლების მოსწავლეთა სამედიცინო მომსახურების გასაუმჯობესებლად. მიიღონ ზომები მოსწავლეთა სამედიცინო ჯკუფებად მომსახურების გასაუმჯობესებლად მიიღონ ზომები მოსწავლეთა სამედიცინო დაყოფისა და სპეციალურ საქმე-

დიცინო ჯგუფს მიკუთვნებულ მოსწავლეებს ან სამკურნალო ფიზ-
კულტურაში მეცადინეობების ორგანიზაციისათვის.

2. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დირექტორებმა:

ა) საგრძნობლად გააუმჯობესონ მოსწავლეთა ფიზიკური
აღზრდა და სპორტული მუშაობა; ყურადღება გაამახვილონ ფიზ-
კულტურის გაკვეთილების ჩატარების ხარისხზე, სისტემატური
კონტროლი დააწესონ ფიზკულტურისა და დაწყებითი კლასების
მასწავლებელთა მუშაობაზე; მიაღწიონ იმას, რომ როგორც გაკვე-
თილები, ასევე კლასგარეშე სპორტული მუშაობა ტარდებოდეს
მაღალ დონეზე, საპროგრამო მასალის სრული შესაბამისობით;

ბ) ფართოდ გაშალონ სკოლებში კლასგარეშე სპორტული მუ-
შაობა, მეტი რაოდენობით ჩააბან მოსწავლეები სპორტის სხვადა-
სხვა სექციებში სამეცადინოდ; სპორტსმენ-თანრიგოსნების, მშთ-
ნიშნოსნებისა და საზოგადოებრივი ფიზკულტურული კადრების
მოძიადების მიზნით უფრო ხშირად ჩაატარონ შინასასკოლო
შეჯიბრებები სპორტის სხვადასხვა სახეობებში. ძირითადი ყურა-
დღება დაუთმონ სასწავლო პროგრამით და სპორტული კალენდა-
რით გათვალისწინებულ სპორტის სახეობებში მასობრივი ღონის-
ძიებების ჩატარებას;

გ) ფიზიკურ კულტურაში სასწავლო და კლასგარეშე სპორ-
ტული მუშაობის მაღალ დონეზე წარმართვისათვის წესრიგში მოი-
ყვანონ სასკოლო სპორტული ბაზები და უზრუნველყონ ისინი მა-
ღალ ხარისხოვანი სასწავლო-სპორტული ინვენტარით;

დ) რეგულარულად დაესწრონ ფიზიკური კულტურის გაკვე-
თილებს და კლასგარეშე სპორტულ მეცადინეობებს, შემოწმების
შედეგები განიხილონ პედაგოგიური საბჭოს სხდომებზე და დასა-
ხონ ქმედითი ღონისძიებანი სასწავლო და სპორტული მუშაობის
გასაუმჯობესებლად.

3. თერჯოლის რაიონის სოფ. ზედა საზანოს და სოფ. ზედა
სიმონეთის საშუალო სკოლების ფიზიკური კულტურის მასწავ-
ლებლებს უ. კუბატაძეს და ო. გვენეტაძეს ფიზკულტურის გაკვე-
თილებისა და კლასგარეშე სპორტული მუშაობის დაბალ დონეზე
წარმართვისათვის გამოეცხადოთ საყვედური.

4. განათლების სამინისტროს ფიზიკური აღზრდის მეთო-
დურმა კაბინეტმა (ამხ. გ. მერკვილაძე) თერჯოლისა და მაიაკოვ-
სკის რაიონების ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები უზრუნველყოს
პროგრამებითა და სათანადო მეთოდური მასალებით.

5. განათლების სამინისტროს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის განყოფილებამ (ამხ. ი. ბაცელაშვილი) კონტროლი დადგინდა წესოს ამ ბრძანების შესრულებაზე.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1971 წლის 9 აპრილის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

П Р И К А З № 237

По Министерству просвещения Грузинской ССР
от 13 апреля 1971-го года

О состоянии физического воспитания и спортивной работы в общеобразовательных и детско-юношеской спортивной школах Ахалцихского района

Проверка показала, что в средних школах №№ 1, 2, 3, школах-интернатах № № 1 и 2 г. Ахалцихе, № № 1, 2, 3 поселка Вале и села Схвилиси созданы необходимые условия для проведения учебной и внеклассной работы по физической культуре и спорту. Учителя физкультуры этих школ (А. Гелашвили, В. Самсонидзе, Р. Амираджиби, Х. Дилбаров, А. Позоев, Г. Баласаян, В. Хитаришвили, Р. Даврамян, Х. Гомцян, А. Шаанов, В. Сиомонян) правильно планируют учебную и внеклассную физкультурно-спортивную работу, проводят уроки на должном методическом уровне; на уроках и внеклассных занятиях спортивных секций добиваются усвоения учащимися программного материала, прививают им жизненно необходимые двигательные навыки. Учащиеся посещают уроки в спортивной форме. В школах района за 1970 год подготовлено 1500 спортсменов-разрядников, 947 значкистов БГТО, 906 значкистов ГТО и ГЗР.

В детско-юношеской спортивной школе (директор М. Иадзе) культивируется спортивная гимнастика, легкая атлетика, бокс и штанга; количество учебных групп в школе—14, с общим числом—171 учащихся. Учебные группы укомплектованы квалифицированными тренерскими кадрами. Учащиеся активно посещают занятия спортивных отделений. Работа спортивной школы

ведется согласно утвержденному плану. Проводятся заседания тренерского совета школы, на которых обсуждаются вопросы отбора детей и укомплектования учебных групп по видам спорта, а также организации и проведения учебно-тренировочных занятий. За 1970 год в школе подготовлено 55 спортсменов-разрядников, из них: I разряда—4, II разряда—13 человек, остальные—III и юношеских разрядов.

Сборные команды района принимают активное участие в традиционных республиканских спартакиадах школьников.

Наряду с этим в постановке физического воспитания и внеклассной спортивной работы в школах района имеют место серьезные недостатки. Многие школы района не укомплектованы учителями со специальным образованием. Из 47 учителей физкультуры района 50% учителей, которые в основном работают в сельских восьмилетних школах, не специалисты. Большинство из них учебный материал программы планирует неправильно, без учета последовательного прохождения её разделов, связь между уроками отсутствует. Преподаватели не проявляют необходимой требовательности к учащимся, добиваются лишь механического выполнения упражнений, ученики IV—VII классов не умеют правильно выполнять элементы техники бега, прыжков, метаний и подвижных игр.

В восьмилетних школах села Уравели, Сакунели, Цниси, Клде, Гуркели, Садзели, Мугарети, Большой Помачи имеющиеся 8—10 уроков физкультуры в IV—VIII классах распределены по 2—4 часа между учителями других предметов—истории, литературы, биологии, труда.

Плохо обстоит дело со строительством и пристройкой к школьным зданиям физкультурных залов. Из 16 средних школ физкультурные залы имеются в 6 школах, а из 23 восьмилетних школ—только в одной школе шахты № 2 поселка Вале, поэтому на протяжении 4—5 месяцев в плохую погоду в 32 средних и восьмилетних школах района уроки физкультуры проводятся формально, в классных комнатах.

В большинстве школ района, особенно в сельских, слабо развернута внеклассная физкультурно-массовая и спортивная работа. Коллективы физкультуры организационно не укреплены.

Не используется актив учащихся старших классов для проведения занятий секций по видам спорта, в результате число занимающихся в спортивных секциях незначительно, 17—20% против 60—65% общего числа учащихся 4—10 классов. Редко проводятся внутришкольные соревнования по отдельным видам спорта. Неудовлетворительно поставлена работа по агитации и пропаганде физической культуры и спорта.

Медицинский контроль за состоянием здоровья учащихся ведется неудовлетворительно, учащиеся (особенно сельских школ) не распределены по медицинским группам. Не организованы занятия с учащимися, отнесенными к специальной медицинской группе.

Во всех средних и восьмилетних школах района имеются спортивные площадки. Однако многие из них находятся в запущенном состоянии (в Ацкурской, Цнисской, Наохребской, Большой и Малой Помачинской школах).

В крайне запущенном состоянии находится зал детско-юношеской спортивной школы, что отрицательно влияет на качество проведения учебно-тренировочной работы по подготовке спортсменов высших разрядов.

Исполком Ахалцихского Горсовета в 1970 году выделил 40 тыс. рублей на реконструкцию зала спортивной школы. Однако из-за несвоевременного составления технической документации, которую должны были передать строителям в октябре месяце 1970 года, средства не были использованы.

Отмеченные недостатки в постановке физического воспитания и спортивной работы в школах Ахалцихского района свидетельствуют о слабом руководстве и контроле со стороны РОНО и директоров школ.

В целях устранения указанных недостатков и улучшения постановки физического воспитания и спортивной работы в школах Ахалцихского района

П Р И К А З Ы В А Ю:

1. Заведующему Ахалцихским РОНО (тов. Б. Ахвледiani):
 - а) обратить особое внимание на неудовлетворительное состояние физического воспитания и спортивной работы в

школах района и принять необходимые меры к устранению отмеченных недостатков;

б) периодически проверять состояние физического воспитания и внеклассной работы в школах района и итоги проверки заслушивать на Совете РОНО;

в) повысить ответственность директоров школ района за качеством учебной и внеклассной спортивной работы;

г) обратить особое внимание на повышение квалификации учителей физкультуры, регулярно проводить для них методические семинары и занятия по отдельным разделам учебной и внеклассной спортивной работы;

д) совместно с районным комитетом физкультуры принять необходимые меры по укомплектованию школ района учителями физкультуры;

е) развернуть шефскую работу по оборудованию и благоустройству пришкольных спортивных площадок, а также строительству и пристройке к школьным зданиям физкультурных залов, привлекая к этой работе учащихся школ и родительские комитеты;

ж) практиковать централизованную закупку спортивного инвентаря для школ, улучшить сохранность имеющегося спортивного оборудования и инвентаря;

з) совместно с главным врачом района обеспечить медицинский контроль за состоянием здоровья учащихся школ района; организовать систематическое проведение занятий по лечебной физкультуре с учащимися, отнесенными к специальной медицинской группе.

2. Обязать директоров школ района:

а) усилить руководство и контроль за постановкой физического воспитания учащихся и принять меры к устранению выявленных недостатков в учебной и внеклассной спортивной работе;

б) Систематически оказывать деловую практическую помощь учителям физкультуры в повышении качества преподавания, при этом обратить особое внимание на процесс усвоения учащимися программного материала по физической культуре;

в) потребовать от учителей физкультуры:

— улучшить учебную и внеклассную оздоровительно-спортивную работу;

— организационно укрепить и оживить работу коллектива физкультуры;

— увеличить число занимающихся в спортивных секциях, с тем, чтобы обеспечить массовый охват учащихся систематическими занятиями физкультурой и спортом;

— подготовить и иметь при школе из числа учащихся инструкторский актив и судейскую коллегию по спорту;

г) привлечь к активному участию в организации и проведении физкультурной и внеклассной спортивной работы школ педагогические коллективы, комсомольские и пионерские организации.

3. Просить Исполком Ахалцихского райсовета, изыскать средства из местного бюджета для строительства и пристройки к школьным зданиям физкультурных залов, с включением их в план нецентрализованных капитальных вложений.

4. Поручить методическому кабинету физического воспитания Министерства просвещения ГССР (т. Г. Мерквиладзе) периодически проводить краткосрочные семинары и оказывать необходимую методическую помощь учителям физкультуры и начальных классов в организации и проведении учебной и внеклассной спортивной работы в школах района.

5. Контроль за ходом выполнения настоящего приказа возложить на отдел физического воспитания и спорта Министерства просвещения Грузинской ССР.

Министр просвещения

Грузинской ССР Т. Лашкарашвили

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1971 წ. 26 აპრილის ბრძანება № 257

უსინათლო ბავშვთა საშუალო სკოლა-ინტერნატების
პროგრამებისა და სასწავლო მასალის სავარაუდო გა-
ნაწილების შესახებ

სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს 1970 წლის 21
აგვისტოს № 23/6 კოლეგიის გადაწყვეტილების შესასრულებლად,
გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. უსინათლო ბავშვთა საშუალო სკოლა-ინტერნატის ახალ
პროგრამებზე გადასვლა განხორციელდეს-სსრ კავშირის განათლე-
ბის მინისტრის 1969 წლის 26 მაისის № 32 ბრძანების შესაბა-
მისად.

2. სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების სამმართვე-
ლომ სასწავლო-მეთოდურ კაბინეტთან ერთად 1971 წლის 20
აგვისტომდე უზრუნველყოს სსრ კავშირის განათლების სამინის-
ტროს მიერ სახვით ხელოვნებაში (მოსამზადებელი—V კლ.), სიმ-
ღერა-მუსიკაში (მოსამზ.—VIII კლ.), ფიზიკურ კულტურასა (მო-
სამზ.—XI კლ.) და შრომით სწავლებაში (მოსამზ.—IV კლ.)
მოწონებული პროგრამების თარგმნა, დაბეჭდვა და ადგილზე
დაყვანა.

3. ცალკეულ საგნებში საპროგრამო მასალის სავარაუდო
გადანაწილება განსახორციელებლად გადაეგზავნოს უსინათლო
ბავშვთა სკოლა-ინტერნატს.

4. სკოლა-ინტერნატების, საბავშვო სახლებისა და სპეციალუ-
რი სკოლა-ინტერნატების რესპუბლიკურმა სასწავლო-მეთოდურმა
კაბინეტმა (აშხ. მ. ყოლბაიამ) საქართველოს უსინათლოთა საზო-
გადოების გამგეობასთან ერთად უზრუნველყოს 1972—1975 წლებ-
ში ბრაილის შრიფტით ფიზიკის, ქიმიისა და მათემატიკის სახელ-
მძღვანელოების დაბეჭდვა.

5. სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების სამმართველომ (ამხ. რ. კანდელაკმა) კონტროლი დააწესოს უსინათლო ბავშვთა საშუალო სკოლა-ინტერნატის ახალ პროგრამებზე დადგეს სვლის განხორციელებაზე.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
1971 წლის 26 მარტის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

უზინათლო ბავშვთა საშუალო სკოლა-ინტერნატის ახალ პროგრამებზე
გადასვლის გრაფიკი

№№	ს ა გ ნ ე ბ ი	1966/67	1967/68	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	1975/76
1	ქართული ენა	—	—	—	—	1	2.4	3.5.6	7	8	9
2	ქართული ლიტერატურა	—	—	—	9	10	4.11	5.6	7	8	—
3	რუსული ენა და ლიტ.	—	—	—	—	—	2.4.8.9	3.5.6	7.10	8	11
4	მათემატიკა	—	—	—	—	1	2.4	3.5	6	7.8	9.11
5	სარკ ისტორია	7.8.9.10	—	—	—	—	5.11	—	—	—	—
6	მსოფლიო ისტორია	8.9.10	—	—	—	6	6.11	—	—	—	—
7	საზოგადოებრივი მეცნიერებ.	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—
8	ბუნებისმეტყველება	—	—	—	—	—	—	2.3	4	—	—
9	გეოგრაფია	—	—	—	5	6	7	—	8.9	10	—
10	ბიოლოგია	10	—	—	6	7.10	8.11	—	—	—	—
11	ფიზიკა	—	—	—	—	7	8	9	10	11	—
12	ისტორიოგრაფია	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—
13	ხანვა	—	—	—	—	—	8	9	—	—	—
14	უცხო ენა	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—
15	კინო	—	—	—	10	8	9.11	—	—	—	—
16	სახვითი ხელოვნება	—	—	—	—	—	1-2	3	4	5	—
17	სიმღერა და მუსიკა	—	—	—	—	—	1.2.3-4	5-6	7-8	—	—
18	ღიზიკური კულტურა	—	—	—	—	—	1-2.3-4	5-6	6-7	8-9	10-11
19	მრომითი სწავლება	—	5-10	—	—	—	1-2.11	3-4	—	—	—

შ ე ნ ი შ ე ნ ა : 1 უცხო ენებში ახალი პროგრამით სწავლება უზინათლოთი სკოლა-ინტერნატში მიმდინარეობს 1966—1967 სასწავლო წლიდან.

სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების სამმართველოს უფროსი

რ. კანდელაკი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1971 წ.
30 აპრილის ბრძანება № 267

გორდის სანატორიული სკოლა-ინტერნატის სასწავლო-
აღმზრდელობითი მუშაობის შემოწმების შედეგების
შესახებ

გორდის სანატორიული რეაწლიანი სკოლა-ინტერნატის მუშაობის შემოწმებამ გამოავლინა ერთგვარი წარმატებანი სასწავლო-აღმზრდელობით საქმიანობაში.

ბაწუხისმგებლობის გრძნობითა და მონდომებით მუშაობენ I, III და IV კლასების მასწავლებლები: ქ. გოდერიძე, მ. ჭავჭავაძე და მ. ჩიხლაძე. ახალ პროგრამებზე გადასვლასთან დაკავშირებით გამოწვეული სიძნელები დაძლეული აქვს I კლასის მასწავლებელ ქ. გოდერიძეს. ფიზიკური კულტურის მასწავლებელი შ. ყურაშვილი მოხერხებულად ატარებს V—VII კლასებში ფიზკულტურის გაკვეთილებს.

დამაკმაყოფილებელი ცოდნა გამოამჟღავნეს მოსწავლეებმა V—VIII კლასებში ქართულ ენასა და ლიტერატურაში, ფიზიკაში, მათემატიკაში, ქიმიაში, ბიოლოგიაში, ისტორიასა და გეოგრაფიაში (მასწავლებლები: ნ. თვალთვაძე, რ. ლაჭავაძე, შ. ჩიქოვანი, დ. უგულავა, ტ. ბობოხიძე, ვ. ჩიქოვანი, გ. ჩიქოვანი).

მიუხედავად აღნიშნულისა, გორდის სკოლა-ინტერნატის მუშაობაში შეინიშნება სერიოზული ხასიათის ნაკლოვანებანი.

არადამაკმაყოფილებლად ისწავლება რუსული ენა სკოლა-ინტერნატის II—V და VIII კლასებში. II კლასის რუსული ენის მასწავლებელი ნ. ჩიქოვანი ვერ ფლობს რუსულ ენასა და მისი სწავლების მეთოდებს. მასწავლებელი შ. კუხალაშვილი საფუძვლიანად არ ემზადება გაკვეთილებისათვის და სწავლების პროცესში უშვებს თეორიული და მეთოდური ხასიათის შეცდომებს. VII

კლასში 19 მოსწავლიდან რუსულ ენაში ჩატარებული საკონტროლო წერის დროს „2“-ზე შეფასდა 16 მოსწავლის ნამუშევარები.

მასწავლებელთა ერთი ნაწილი გულდასმით არ ასწორებს წერით ნამუშევრებს, უგულვებელყოფს საკლასო-საშინაო წერით ნამუშევრების შერჩევით გასწორებას.

ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ნ. თვალთვაძე ნაკლებად ამუშავებს მოსწავლეებს ნაწარმოების მოტივების გარჩევას. VIII კლასში ქართულში ჩატარებულ საკონტროლო წერის დროს 16-დან შეფასება „2“ დაეწერა 6 მოსწავლეს. მასწავლებელთა და აღმზრდელთა ერთი ნაწილი ვერ ერკვევა ახალ პროგრამებზე გადასვლასთან დაკავშირებულ საკითხებში. ნაკლოვანებები შეიმჩნევა აღმზრდელთა საქმიანობაში. სუსტად მუშაობს სკოლა-ინტერნატის უფროსი აღმზრდელი მ. მუშკუდიანი, რომელიც 1970—1971 სასწავლო წლის მანძილზე მხოლოდ 3-ჯერ დაესწრო აღმზრდელთა მუშაობას.

ოთახების უქონლობის გამო სკოლა-ინტერნატი არ არის უზრუნველყოფილი ფიზიკის კაბინეტით. შეიჩნევა თვალსაჩინო ხელსაწყო-იარაღების ნაკლებობა, რის გამო მასწავლებლები ვერ ახერხებენ ლაბორატორიული მუშაობის ჩატარებას.

სკოლა-ინტერნატში არ არის ჩამოყალიბებული საგნობრივი მეთოდური კომისიები აღმზრდელები და კლასის ხელმძღვანელები ნაკლებად მონაწილეობენ მეთოდგაერთიანებათა მუშაობაში.

სკოლა-ინტერნატის მოსწავლეებს აკლიათ სახელმძღვანელოები II კლასში ქართულ ენაში 35 მოსწავლეზე 13 სახელმძღვანელოა, ხოლო ინგლისურ ენაში 7 მოსწავლეზე მოდის 1 წიგნი. ნაკლები ყურადღება ექცევა სახელმძღვანელოების მოვლა-პატრონობას.

დაბალ დონეზე დგას სკოლა-ინტერნატში ბავშვთა სამედიცინო მომსახურება. ნაცვლად 2 ექიმისა, სანატორიულ ინტერნატში მუშაობს ერთი ექიმი. მოუწყობელია იზოლატორი, რომელიც მოთავსებულია ნესტიან ოთახში. ინტერნატს არ გააჩნია მედიკამენტების შესანახად კარადა-მაცივარი. სისტემატურად არ ტარდება ბავშვების თერმომეტრიზაცია. სანატორიულ სკოლა-ინტერნატში ბევრჯერა ჩარიცხვა არ ხდება დებულების შესაბამისად სპეციალურად გამოყოფილი გადამრჩევი სამედიცინო კომისიის დასკვნის საფუძველზე. აღსაზრდელთა საგრძნობ ნაწილზე ხელის-

ინტერნატში ინახება უბნის ექიმების მიერ გაცემული ცნობები რაც ყოველად დაუშვებელია.

სიეწროვეა საძინებელ ოთახებში: ერთ ბავშვზე მოღის 2 კვ. მეტრი ფართობი.

სანატორიული სკოლა-ინტერნატი ვერ ღებულობს ნორმით გათვალისწინებულ კვების პროდუქტებს: 1970 წლის განმავლობაში ინტერნატს უნდა მიეღო ხორცი 9559 კგ. ფაქტიურად მიიღო 7740 კგ. თევზი 5107 კგ-ს ნაცვლად მიღებული აქვს 1229 კგ. 47893 ცალი კვერცხის ნაცვლად 8676 ცალი, კარტოფილი მიღებული აქვს 11615 კგ-ით-ნაკლები ვიდრე ნორმითაა დაწესებული, რძე ნაცვლად 23,900 ლიტრისა, მიღებული აქვს 6075 ლიტრი, ხილი 4780 კგ-ის ნაცვლად 1133 კგ. ბოსტნეული მხოლოდ ნორმის ნახევარი და ა. შ. ზოგჯერ ბავშვებს ეძლევათ ერთფეროვანი სადილები.

სკოლა-ინტერნატი არ არის უზრუნველყოფილი ზოგიერთი სახის მაგარი ინვენტარით. შესაცვლელია მერხები და კარალები.

რეგულარულად არ მუშაობს ცენტრალური გათბობის სისტემა. შემოწმებისას საკლასო და საძინებელ ოთახებში ტემპერატურა არ აღემატებოდა 10—12°.

სკოლა-ინტერნატში სუსტად მუშაობს მზრუნველთა საბჭო (თავმჯდომარე ამხ. კირთაძე). სკოლა-ინტერნატს არ ჰყავს შერჩეული საშეფო ორგანიზაცია.

სკოლა-ინტერნატში ნაკლები ურადლება ექცევა შემოწმებისა და ოთახების სათანადოდ გაფორმებას. მოუვლელია პირსაბნები, ეზო-კარმიდამო და სხვ.

გორდის სანატორიული ტიპის სკოლა-ინტერნატის მუშაობაში არსებული ეს და სხვა ნაკლოვანებები ნაწილობრივ გამოწვეულია იმითაც, რომ მისი დირექტორი ამხ. დ. უგულავა ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად სათანადოდ ვერ რაზმავს სკოლა-ინტერნატის პედაგოგიურ კოლექტივსა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. გორდის სანატორიული სკოლა ინტერნატის დირექტორმა (ამხ. დ. უგულავამ):

ა) მასწავლებელთა და აღმზრდელთა მუშაობაზე მტკიცე კონტროლის დაწესებით მიაღწიოს სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დონის მკვეთრად გაუმჯობესებას;

ბ) ცალკე სასწავლო დისციპლინების მასწავლებელთა და აღმზრდელთა მუშაობა იმგვარად წარმართოს, რომ ისინი საფუძვლიანად ემზადებოდნენ ყოველი გაკვეთილისა და მეცადინეობისათვის;

გ) განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს წერის ნორმების შესრულებას საწერი თემებისა და სახეების შერჩევას ცალკეული კლასების მიხედვით და საკლასო-საშინაო წერითი ნაშრომების გასწორების საქმეს;

დ) ახალ პროგრამებზე გადასვლასთან დაკავშირებით სისტემატურად შეისწავლოს ცალკეულ კლასებში საკნების სწავლების მდგომარეობა და შემოწმების შედეგები პერიოდულად მოისმინოს პედსაბჭოს სწდომებზე;

ე) მტკიცედ დაიცვას სანატორიულ სკოლა-ინტერნატში მოსწავლეთა დაკომპლექტების არსებული წესი. არ დაუშვას მოსწავლეთა ჩარიცხვა გადამრჩევ სამედიცინო კომისიის დასკვნის გარეშე; აღკვეთოს კლასების გადატვირთვა დაწესებული ნორმების ზევით;

ვ) არსებითად გააუმჯობესოს აღსაზრდელთა სამედიცინო მომსახურება. გამოიყენოს ყველა საშუალება მოსწავლეთა ჯანმრთელობის გაუმჯობესებისათვის. სასწავლო წლის დამლევს გადამრჩევ კომისიაში კვლავ გაატაროს ის ბავშვები, რომლებიც საჭიროებენ სანატორიულ სკოლა-ინტერნატში მეორე წელს დატოვებას;

ზ) განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს აღსაზრდელთა კვების სწორად ორგანიზაციის საქმეს. უზრუნველყოს ნორმით გათვალისწინებული პროდუქტების სრულად მიღება და დანიშნულებისამებრ მიწოდება;

ი) უზრუნველყოს სკოლა-ინტერნატი რბილი და მაგარი ინვენტარით; ამთავითვე იზრუნოს შენობა-ნაკებობებში კაპიტალური რემონტის ჩატარებისა და ცენტრალური გათბობის სისტემის წესრიგში მოსაყვანად. რაიონის ხელმძღვანელობის წინაშე დააყენოს საკითხი მზრუნველთა საბჭოს გადახალისებისა და საშუალო ორგანიზაციის გამოყოფის შესახებ;

ი) 1971 წლის 1-ლ დეკემბრამდე წარმოადგინოს ანგარიში აღნიშნულ ბრძანებაში დასახული ღონისძიებების განსახორციელებლად ჩატარებული მუშაობის შესახებ.

2. ცალკეულ საგნების მასწავლებლებმა პირადი პასუხისმგებლობის ამაღლებით, თავიანთ თავზე სისტემატური მუშაობითა და პედაგოგიური დახელოვნებით უზრუნველყონ სკოლა-ინტერნატის მოსწავლეთა შორის სწავლების ხარისხის მკვეთრი გაუმჯობესება.

3. წულუკიძის რაიონის განათლების განყოფილებამ (ამხ. ს. კოლოკავამ) მეტი კონტროლი და დახმარება გაუწიოს გორდის სანატორიულ სკოლა-ინტერნატს.

4. მასწავლებელ ნ. ჩიქოვანს, რომელიც ვერ ფლობს რუსულ ენას, ჩამოერთვას რუსული ენის საათები მეორე კლასში.

5. V—VIII კლასებში რუსული ენის სწავლების საქმეში არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობისათვის მასწავლებელ შ. კუხალაშვილს გამოეცხადოს საყვედური.

6. სასწავლო-სააღმზრდელო და სამეურნეო მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებისათვის გორდის სკოლა-ინტერნატის დირექტორს დ. უგულავას გამოეცხადოს საყვედური.

7. საკონტროლო-სარევიზიო განყოფილებამ (ამხ. ვ. მაქაცარიამ) 1971 წლის მეორე ნახევარში ჩაატაროს გორდის სკოლა-ინტერნატის სამეურნეო-საფინანსო საქმიანობის დოკუმენტური რევიზია.

8. სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების სამმართველომ (ამხ. რ. კანდელაკმა):

ა) კონტროლი დააწესოს ამ ბრძანების შესრულებაზე;

ბ) 1971—1972 სასწავლო წლის მეორე ნახევარში ადგილზე მოახდინოს აღნიშნული დადგენილების შესრულების მიმდინარეობის შემოწმება და შედეგები განიხილოს სამმართველოში.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1971 წლის 9 აპრილის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

П Р И К А З № 207

По Министерству просвещения Грузинской ССР
от 29 марта 1971 года

О результатах проверки руководства Министерством просвещения Абхазской АССР и его местных органов народного образования вечерними и заочными школами

Заслушав и обсудив доклад инспектора школ Министерства просвещения Грузинской ССР о руководстве Министерством просвещения и органами народного образования вечерним и заочным образованием работающей молодежи и рассмотрев материалы проверки, коллегия Министерства просвещения Грузии отмечает, что Министерство просвещения и органы народного образования Абхазии проводят определенную работу по вопросу вечернего и заочного образования молодежи, занятой в производстве. Вместе с тем в руководстве Министерством просвещения Абхазской АССР и органами народного образования вечерним и заочным образованием молодежи имеют место существенные недостатки. Министерство просвещения Абхазской АССР и местные органы народного образования не выявляют подлинные причины неудовлетворительной работы вечерних и заочных школ, не принимают действенных мер по результатам инспекторских проверок школ, не изучают передовой опыт лучших учителей и педагогических коллективов. Министерство просвещения Абхазской АССР не проявляет должной требовательности к районным и городским отделам народного образования по осуществлению контроля за учебным процессом в школах, не всегда обеспечивает выполнение приказов и указаний

Министерства просвещения Грузинской ССР о руководстве вечерним и заочным образованием работающей молодежи. Многие школы до сих пор не перестроили учебный процесс в соответствии с требованиями новых учебных планов и программ. При комплектовании школ допускаются нарушения установленного порядка приема учащихся. Методическая работа с учителями вечерних школ не ведется.

Большинство проверенных уроков, на которых присутствовали члены комиссии, проведено на низком теоретическом и методическом уровне. Внутришкольный контроль, как правило, осуществляется недостаточно.

В целях дальнейшего улучшения руководства Министерством просвещения и органами народного образования Абхазской АССР вечерним и заочным образованием рабочей молодежи, устранения отмеченных недостатков

П Р И К А З Ы В А Ю

1. Министерству просвещения Абхазской АССР для осуществления необходимых мер переслать докладную записку Управления вечерних и заочных школ „О состоянии руководства, осуществляемого Министерством просвещения и местными органами народного образования Абхазской АССР вечерним и заочным образованием работающей молодежи“.

2. Министерству просвещения Абхазской АССР (тов. А. Джонуа) к концу 1 семестра 1971/72 уч. года представить Коллегии Министерства просвещения Грузинской ССР отчет о мероприятиях, проведенных по устранению недостатков, отмеченных Коллегией Министерства просвещения Грузинской ССР.

3. Управлению вечерних и заочных школ Министерства просвещения Грузинской ССР (тов. В. Чинчаладзе) установить контроль за выполнением требований, изложенных в настоящем документе.

Основание: решение Коллегии Министерства просвещения Грузинской ССР от 26 марта 1971 г.

Министр просвещения
Грузинской ССР Т. Лашкарашвили

Министру просвещения Грузинской ССР

тов. Лашкарашвили Т. В.

ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА

О состоянии руководства, осуществляемого Министерством просвещения и местными органами народного образования Абхазской АССР вечерним и заочным образованием работающей молодежи

Бригадой Министерства просвещения Грузинской ССР с 3-го по 12-ое февраля 1971 года была проведена проверка руководства, осуществляемого Министерством просвещения и местными органами народного образования (ГорОНО Сухуми, Ткварчели, Районо Гульрипшского, Очамчирского, Гудаутского районов) Абхазской АССР вечерним и заочным образованием работающей молодежи.

В этот же период в указанных городах и районах была проверена работа педагогических кабинетов, а также учебно-воспитательный процесс в 1-ой, 2-ой, 4-ой вечерних (сменных) и в заочной школах г. Сухуми; Эшерской Сухумского района, Драндской Гульрипшского района, Ахали Киндгской Очамчирского района, Гагрской и Гудаутской вечерних (сменных) средних школах.

В текущем учебном году по Абхазской АССР народно-хозяйственный план набора контингента учащихся вечерних и заочных школ выполнен лишь в Сухумском и Гальском районах.

Вместо запланированных 259 классов с 4485 учащимися всего по республике было открыто 249 классов с 4177 учащимися. Особенно неудовлетворительно осуществляется работа по выполнению плана набора контингента учащихся в Гудаутском районе. Вместо предусмотренных планом 656 учащихся в вечерние школы вовлечено только 462 учащихся.

План работы Министерства просвещения Абхазской АССР характеризуется неритмичностью. Так, например, в декабре прошлого года была организована проверка вечерних школ. Итоги проверки были обсуждены на Коллегии Министерства просвещения Абхазской АССР. В IV квартале прошлого года были подготовлены материалы по вопросу занятости учащихся вечерних школ в народном хозяйстве, вновь открытой Мзиурской заочной средней школе Гальского района была оказана практическая помощь в организации учебно-воспитательного процесса. В I квартале 1971 года проверка учебно-воспитательной работы вечерних и заочных школ не предусматривалась. В планах работы Министерства совершенно не отображены вопросы организации и осуществления перехода вечерних (сменных) и заочных школ на новые программы.

Неудовлетворительно осуществляется переподготовка учителей вечерних и заочных школ, работающих по новым программам. К началу текущего учебного года Сухумский филиал Института усовершенствования учителей не подготовил ни одного учителя. Следует отметить, что в штате указанного филиала не предусмотрен методист по вечерним и заочным школам.

В Сухумском городском отделе народного образования (зав. Л. Учанейшвили) нет инспектора, координирующего и контролирующего работу вечерних школ. Намечая план работы, отдел народного образования г. Сухуми ограничивается лишь вопросами проверки учебно-воспитательной работы вечерних школ (так, например, в IV квартале прошлого года и в I квартале текущего года предусматривалась проверка 2-ой и 4-ой вечерних школ), а такие важные вопросы, как учет занятости учащихся в народном хозяйстве, учет молодежи 16—35 лет,

не имеющей восьмилетнего и среднего образования, трудоустройства молодежи, организация перехода на новые программы, — в планах работы отдела отсутствуют. В ГорОНО нет точных списков молодежи, занятой в народном хозяйстве и не имеющей восьмилетнего и среднего образования.

Отдел народного образования Сухумского района (заведующий А. Сигуа) имеет учет работающей молодежи 16—35 лет, не имеющей восьмилетнего и среднего образования, но не проводит эффективных, действенных мероприятий по вовлечению ее в учебу. В списке значится 502 человека. Из них в текущем учебном году в учебу вовлечено 220 человек.

Не ведет учета молодежи 16—35 лет Эшерская вечерняя школа (директор Н. Данелян). В текущем учебном году из указанной школы вышло 38 учащихся. Администрация школы уделяет мало внимания сохранности контингента и по любому поводу (из-за непосещаемости, плохой дисциплины, успеваемости и т. д.) отчисляет учащихся из школы.

План работы отдела народного образования Сухумского района составлен неправильно. Вопросы Совета РОНО и работы отдела объединены. С 1969 года проверка работы вечерних школ проведена была один раз. В 1 квартале текущего года предусматривалась проверка постановки учебно-воспитательной работы в вечерних школах района. Приказом по РОНО от 17-го сентября 1970 года создана комиссия, которая занята вопросом трудоустройства учащихся вечерних школ.

Недостаточно внимания уделяет вечернему и заочному образованию работающей молодежи Ткварчельский городской отдел народного образования (зав. М. Малишава). Учет молодежи 16—35 лет, не имеющей восьмилетнего и среднего образования, здесь не ведется. Из 446 учащихся вечерних школ города 51 нигде не работает. Ни ГорОНО, ни администрация вечерних школ ни принимают никаких мер для трудоустройства этих учащихся.

Плэном работы отдела в январе текущего года была предусмотрена проверка учебно-воспитательной работы в 1-ой и 2-ой вечерних школах, однако материалов проверки 1-ой школы в отделе не оказалось. В материалах проверки 2-ой школы

не нашли отражения вопросы выполнения школой требований новых программ. Отдел не имеет плана работы Совета ГорОНО. В педагогическом кабинете г. Ткварчели [зав. А. Джинджолия] нет графика перехода вечерних школ на новые программы, учета распределения учебных планов, программ и методических указаний для вечерних школ и т. д.

По микрорайону 4-ой Ткварчельской вечерней школы было учтено 434 человека, не имеющих восьмилетнего и среднего образования (60% имеют образование ниже 6-ти классов, а многие — трехлетнее). Вовлечено в учебу только 55 человек, однако в течение учебного года отсеялась половина.

В Очамчирском районном отделе народного образования (зав. И. Лабахуа) нет приказа о распределении функции между сотрудниками РОНО. Отделом в плане работы на IV квартал 1970 года была предусмотрена проверка постановки учебно-воспитательного процесса в Ахали Киндгской вечерней школе, однако в отделе нет никаких материалов о результатах проверки. В плане работы на I квартал вопросы работы вечерних школ не предусмотрены. В РОНО имеется учет молодежи 16—35 лет, не имеющей восьмилетнего и среднего образования — 338 человек. Из них в учебу вовлечено только 74 человека.

В микрорайоне Ахали Киндгской вечерней школы не вовлечено в учебу 82 человека, вовлечено только 25 человек, в то время как указанная школа испытывает острый недостаток в контингенте учащихся.

В ОНО Гульрипшского района нет инспектора по вечерним школам.

В соответствии с планом работы отдела на IV квартал 1970 года была проверена постановка учебно-воспитательной работы в вечерних школах района, принято соответствующее постановление Исполкома.

В районе насчитывается 165 человек 16—35 лет, не имеющих восьмилетнего и среднего образования, из них вовлечены в учебу 97 человек.

По официальному заявлению заведующего Гудаутским РОНО тов. И. Шамбы в районе нет работающей молодежи 16—35 лет, не имеющей восьмилетнего и среднего образования. Не ведется

учет и в Гудаутской вечерней школе. По словам директора указанной школы, в микрорайоне школы молодых рабочих, ^{школьцев} хозников и служащих такой категории насчитывается ^{свыше} 200 человек. Ни РОНО, ни вечерняя школа не принимают никаких мер для вовлечения указанных лиц в учебу.

Во всех районах и городах была проверена работа педагогических кабинетов по оказанию методической помощи вечерним школам. Наилучшие показатели работы имеются по педкабинету Гульрипшского района (зав. Н. Торуга). Работа остальных педагогических кабинетов ограничивается массовыми школами, а вечерние школы совершенно выпадают из их поля зрения. При педкабинетах нет предметных методических объединений учителей вечерних школ, индивидуальные планы работы учителей не проверяются. Заведующие педкабинетами объясняют создавшееся положение тем, что большая часть учителей вечерних школ являются совместителями и свою методическую подготовку совершенствуют в предметных методобъединениях массовых школ (!). Педкабинеты не имеют графика перехода вечерних школ на новые программы, распределение учебных планов, программ и методических указаний нигде не фиксируется (исключение—педкабинет Гудаутского района); кабинеты не выписывают журнал „Вечерняя средняя школа“.

Проверка показала, что некоторые РОНО до сих пор не получили программ для вечерних школ по некоторым дисциплинам. Гудаутский РОНО не получил программ по географии, обществоведению, черчению и иностранным языкам. Ни в одном РОНО не было получено методическое указание о распределении программного материала в IX—XI кл. по грузинскому языку для грузинских школ.

В Абхазской АССР наблюдается большой отсев учащихся из вечерних школ. В течение учебного года из Нижне Эшерской вечерней школы выбыло 38 учащихся, из Драндской школы—40, Гудаутской—46, Гагрской—52, Ткварчельской № 1—84 учащихся и т. д.

Следует отметить, что директора вечерних школ самовольно, не имея на это разрешения, отчисляют по разным причинам учащихся из школ.

Много нарушений допускают директора вечерних школ при зачислении учащихся. Почти во всех проверенных школах обнаружены нарушения указаний Министерства просвещения Грузинской ССР о порядке зачисления учащихся в вечерние школы. Так, в Сухумской № 4 вечерней школе в XI классы по результатам приемных экзаменов зачислено 19 человек. Ни один из них не имеет разрешения Министерства просвещения Грузинской ССР. Часть учащихся по указанию зам. Министра просвещения Абхазской АССР тов. Т. Рогачевой зачислена в XI класс без вступительных экзаменов. В личных делах трех учащихся, зачисленных в XI класс Нижне Эшерской вечерней школы по результатам вступительных экзаменов, нет экзаменационных работ по литературе и протоколов экзаменов. В XI класс Драндской вечерней школы 24-го декабря зачислен ученик 10-го класса дневной школы. Серьезные нарушения в вопросе зачисления учащихся в вечерние школы отмечены в Ткварчельской вечерней школе № 1. Учащаяся А. Лапшина, в 1966 году окончившая 9 классов, зачислена в XI класс без разрешения Министерства просвещения Грузии на сдачу экзаменов и без экзаменов. Учащийся Т. Цава, окончивший 8 классов, зачислен в X класс. Учащийся Г. Сахурия имел разрешение Министерства просвещения Грузинской ССР на сдачу вступительных экзаменов в XI класс, но зачислен без экзаменов. Следует отметить, что директор школы Н. Жовнер не в курсе этих нарушений. В Ахали Киндгской вечерней школе создана т. н. „Комиссия по установлению ценза“ (?), функция которой заключается в том, что она дает разрешение на зачисление учащихся в XI кл. школы без экзаменов. Таким образом в текущем учебном году в XI класс названной школы зачислено 9 учащихся. В Гагрской вечерней школе 27/1—71 г. в. XI класс зачислена уч-ся 10-го класса Т. Лутикова. С разрешения зав. РОНО в XI класс зачислен В. Веселовский, который в 1969 году окончил 8 классов.

Неудовлетворительно ведутся учет, хранение и выдача аттестатов о среднем образовании. Книги записи аттестатов не прошурованы, оценки в книге исправлены; во многих школах нет книг учета аттестатов. В книге выдачи аттестатов Ткварчельской I вечерней школы переделан номер аттестата 357151

на № 358811. В Гагрской вечерней школе в книге выдачи аттестатов не зарегистрирован номер аттестата о среднем образовании, выданного на имя учащегося Зантария. Учащемуся Р. Александрия, имевшему экзамен на осень 13-го июля выдан аттестат о среднем образовании. В Сухумской заочной школе вообще нет книги выдачи аттестатов, при проверке обнаружено 5 бланков незаполненных аттестатов о среднем образовании.

Годовые планы работы школ и учебно-воспитательные планы классных руководителей в некоторых школах не отражают действительного положения, составлены схематично, раздел связи с производством отсутствует. Планы работы классных руководителей директорами школ не утверждаются. В Ткварчельской школе нет годового плана работы, у классных руководителей—учебно-воспитательных планов. Классные руководители (за исключением 4-ой Сухумской вечерней школы) не ведут учета проведенной работы.

Работа педагогических советов некоторых школ планируется неправильно. В Драндской вечерней школе вместо отчета директора школы за I полугодие педсовет заслушал информацию классных руководителей. В Сухумской заочной школе вопрос „О состоянии посещаемости учащимися групповых и индивидуальных консультации“ был вынесен как информация классных руководителей. В указанной школе в конце семестра директор не делает отчетного доклада. Нижне Эшерская вечерняя школа вообще не имеет плана работы педсовета.

Большие недостатки отмечены в расписании учебных занятий ряда школ. Директора не знакомы с указанием Министерства просвещения Грузинской ССР о порядке включения консультационных и зачетных часов в расписание уроков. В Нижне Эшерской школе расписание консультации и зачетов на II полугодие не было составлено. В Драндской вечерней школе IX—XI классы занимаются в неделю только по двадцать часов, консультационные часы вообще не проводятся. Заместитель Директора по учебной работе К. Недоступ в нашем присутствии внесла консультационные часы в расписание. По 20 часов в неделю занимаются IX—XI классы Ткварчельской I вечерней

школы. Дирекция Ахали Киндгской вечерней школы не знакома с учебным планом, поэтому консультационные часы отданы этим предметам, которые не предусмотрены учебным планом.

Очень низка посещаемость занятий учащимися вечерних школ. Директора школ и классные руководители не принимают решительных мер для улучшения посещаемости. Почти во всех проверенных школах отсутствие учащихся не отмечается в классных журналах. В дни проверки посещение учащимися школ представляло следующую картину: В Сухумской 4-ой вечерней школе в день проверки из 272 учащихся в школу явились 189 человек; в сухумской 1-ой вечерней школе—из 189 учащихся—56; Сухумской 2-ой вечерней—из 134 учащихся—99; в Нижне Эшерской вечерней школе—из 79—53; в Драндской—из 99—53; в Ткварчельской 1-ой вечерней—из 175—83 в Ахали Киндской вечерней—из 98—41; в Гудаутской вечерней—из 102—60; в Гагрской—вечерней—из 100—50 учащихся.

В вечерних школах не ведется борьба со второгодничеством, неуспеваемостью учащихся. В 1-ой Ткварчельской вечерней школе из 73 второгодников не успевает 41 учащийся. В Гудаутской вечерней школе 11 второгодников, Ахали Киндгской вечерней школе—10.

В вечерних школах Абхазии не проводится внеклассная и внешкольная работа. В школах нет академических предметных кружков, не проводятся учебные и целевые экскурсии. Возможно это и является одной из причин низкой посещаемости учащимися занятий и незаинтересованности их учебой.

Учителя вечерних школ недостаточо ознакомлены с требованиями новых программ и поэтому не реализуют их в своей деятельности. Они не знают, как проводить зачеты, сколько зачетов предусмотрено в течение учебного года по тем или иным предметам; многие школы ничего не слышали о семетровом делении учебного года. Учителя не знакомы с графиком перехода на новые программы (т. Т. Калиниченко, Н. Остапенко, В. Подтикан—Сухумская 4-ая вечерняя школа; Г. Саджая, А. Шавдия, С. Гегенава, К. Родович—Сухумская заочная школа и т. д.). Во многих школах семестровые оценки выводятся без учета текущих оценок.

Нами была проверена также постановка преподавания отдельных дисциплин.

Грузинский язык и литература

Удовлетворительно работают преподаватели М. Ефремишвили (Сухумская 4-ая вечерняя школа), В. Дохнадзе (Ахали Киндгская вечерняя школа), Н. Гигинейшвили (Гудаутская вечерняя школа) и К. Апраксидзе (Сухумская заочная школа).

Неудовлетворительно поставлено преподавание грузинского языка и литературы в Драндской, Ахали Киндгской и 1-ой Ткварчельской вечерних школах. Учащиеся VIII класса Драндской вечерней школы (преподаватель Г. Сахокия) совершенно не знают программного материала.

Преподаватель 1-ой Ткварчельской вечерней школы Т. Манджгаладзе работает по старой программе. Язык и литературу она проходит раздельно. Контрольные работы учащихся педагог исправляет нерегулярно и невнимательно.

В VIII классе Ахали Киндгской вечерней школы (преподаватель-директор Ахали Киндгской дневной школы Чантарая) учащиеся проявили абсолютное незнание программного материала. В текущем учебном году контрольная работа проводилась только один раз, эта работа педагогом не была исправлена. У учащихся нет классно-домашних тетрадей.

Преподаватель Сухумской 4-ой вечерней школы Э. Курашвили во время объяснения нового материала допускает грубые ошибки; ошибки, допущенные учащимися, педагог не исправляет.

Русский язык и литература

Серьезные недостатки были обнаружены в постановке преподавания русского языка и литературы.

Преподаватель 1-ой Ткварчельской вечерней школы Л. Мищенко на уроках в VI классе не проводит проверку домашних заданий. Урок начинает с выполнения классной работы. На уроке языка классная доска педагогом совершенно не используется. Объяснение нового материала было проведено плохо, закрепления не было.

Совершенно не готовится к урокам преподаватель этой же школы Л. Кофанова. Перед уроком в X классе она представила поурочный план пятилетней давности. У педагога большое отставание по программе. На уроке не было индивидуального опроса, закрепления нового материала.

Педагог Ахали Киндгской вечерней школы А. Дзаламидзе в IX классе проходит имя числительное, хотя этот материал должен изучаться в X классе. Урок начинается с объяснения нового материала. Педагог допускает массу ошибок. Изобилуют ошибками предложения, которые учащиеся записывают на доске. Эти ошибки остаются неисправленными. Преподаватель сам путает части речи и члены предложения.

Преподаватель Гагрской вечерней школы Н. Ефремова целый урок посвятила исправлению ошибок. Учащиеся записывали на доске слова, в которых ими были сделаны ошибки, педагог этого не замечал и не вносил исправлений.

Преподаватель Сухумской заочной школы Л. Ефремашвили работают по старым программам.

Удовлетворительно работают преподаватели В. Подтикан (Сухумская 4-ая вечерняя школа), И. Шевченко (Ниже Эшерская вечерняя школа), З. Бакши (Сухумская заочная школа) и Е. Пакурина (Драндская вечерняя школа).

М а т е м а т и к а

Неудовлетворительна постановка преподавания математики в вечерних школах Абхазии. В прохождении программного материала наблюдается отставание. Знания учащихся по математике очень плохи. В одиннадцатых классах Драндской, Гагрской, Гудаутской, Ткварчельской и Ниже Эшерской вечерних школ комиссия провела письменные работы. Подбор соответствующих примеров и задач был поручен самим педагогам. Они подобрали примеры и задачи средней трудности по последней пройденной теме. Итоги письменных работ свидетельствовали о крайне низком уровне знаний учащихся.

И с т о р и я

Плохо поставлено в вечерних школах Абхазии преподавание истории. Преподаватели В. Цагурия (Эшерская вечерняя школа, Н. Жовнер-Ткварчельская 1-ая вечерняя школа, М. Ру-

хия—Ахали Киндгская вечерняя школа, С. Ефремова—Гагрская вечерняя школа) не владеют материалом, допускают во время объяснения грубые фактические ошибки. При объяснении и опросе не используют карты. Преподаватель 1-ой Ткварчельской вечерней школы Н. Жовнер зачитывал новый материал по своему концепту. Учащиеся не разбираются в элементарных вопросах.

Удовлетворительные знания имеют учащиеся X класса Сухумской вечерней школы (преп. Э. Каламанди) и IX класса Драндской вечерней школы (преп. М. Дадиани).

Химия и биология

Преподаватели химии Драндской вечерней школы Е. Недоступ, Нижне Эшерской вечерней школы А. Зимнякова, Ахали Киндгской вечерней школы Н. Куция, Сухумской заочной школы А. Шавдия, 1-ой Ткварчельской вечерней школы, Кучуберия, допускают при объяснении нового материала грубые ошибки; контрольные работы проводят нерегулярно и невнимательно их исправляют. Учащиеся проявляют полное незнание изучаемого материала. Педагог Ахали Киндгской вечерней школы не имеет представления о зачетной системе в вечерних школах.

Директора вечерних школ, заместители по учебно-воспитательной работе плохо руководят учебно-воспитательным процессом, слабо контролируют работу педагогов. Посещение уроков проводится крайне редко, анализы прослушанных уроков несовершенны; Они отображают лишь ход уроков. Педагогам не указываются недостатки.

В неудовлетворительном состоянии учебно-материальная база вечерних школ. Многие школы не имеют наглядных пособий, карт, схем. В школах не проводятся кино-уроки.

Вечерние школы не обеспечены керосиновыми лампами. При отключении электроэнергии занятия во многих школах срываются. Школы не обеспечены топливом. Массовые школы, в помещениях которых находятся вечерние школы, не предоставляют им для проведения уроков кабинеты физики и химии. Директор Сухумской 9-ой средней школы Г. Асланян категорически отказался предоставить Сухумской заочной школе кабинеты.

Указанные недостатки являются следствием слабого руководства органами народного образования вечерним и заочным образованием работающей молодежи, недобросовестного отношения педагогических коллективов вечерних школ к своим обязанностям.

Инспектор школ Министерства
просвещения Грузинской ССР **Т. Читадзе**

Члены бригады:

1. **Г. Глonti**
2. **Г. Кбилашвили**
3. **Т. Годабрелидзе**
4. **Д. Шалибашвили**
5. **М. Бестаев**

შ ი ნ ა ბ რ ს ი

1. ბრძანება № 316—საბჭოთა საქართველოსა და საქართველოს კომპარტიის 50 წლისთავისათვის ხობის, ონისა და ცაგერის რაიონების განათლების განყოფილებათა მიერ აღებული ვალდებულებების შესრულების შესახებ	3
2. ბრძანება № 295—რესპუბლიკის სკოლა-ინტერნატების მუშაობაში არსებული სერიოზული ნაკლოვანებებისა და დარღვევების თაობაზე საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტის 1971 წლის 1-ლი აპრილის დადგენილების შესრულების შესახებ	8
3. ბრძანება № 301—საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის წესდების შესაბამისად საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სისტემის თანამდებობათა ნომენკლატურაში ცვლილებების შეტანის შესახებ	16
4. დადგენილება—მესამე საკავშირო პედაგოგიური კიბეჯისა და XXI რესპუბლიკური სამეცნიერო-პედაგოგიური კონფერენციის ჩატარების შესახებ	28
5. Постановление—О состоянии преподавания по новым программам русского языка и литературы в четвертых классах школ городов Тбилиси и Рустави	37
6. ბრძანება № 236—თერჯოლისა და მაიაკოვსკის რაიონების ზოგადსაგანმანათლებლო და ბავშვთა—მოზარდთა სასპორტო სკოლებში მოსწავლეთა ფიზიკური აღზრდისა და სპორტული მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ	42
7. Приказ № 237—О состоянии физического воспитания и спортивной работе в общеобразовательных и детско-юношеской спортивной школах Ахалцихского района	46
3. ბრძანება № 257—უსინათლო ბავშვთა საშუალო სკოლა-ინტერნატის პროგრამებისა და სასწავლო მასალის სავარაუდო განაწილების შესახებ	53
9. ბრძანება № 267—გორდის სანატორიული სკოლა-ინტერნატის სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის შემოწმების შედეგების შესახებ	56
10. Приказ № 207—О результатах проверки руководства Министерством просвещения Абхазской АССР и его местных органов народного образования вечерними и заочными школами	61

სვ 19/1

რედაქტორი უშ. იზოლაძე
კორექტორი ე. აგლაძე

ფასი 14 კპპ.

ხელმოწერილი დასაბეჭდად 2/VIII-71 წ. ინაწყოების ზომა 6×9,5,
ქაღალდის ზომა 60×84, სასტამბო ფორმათა რაოდენობა 4,4

შეკვ. № 1080.

უგ—06147

ტირაჟი 5.000.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო
კომიტეტის მთავარბოლიგრაფმრეწველობის სტამბა № 12, უშ. ჩხეიძის ქ. № 19.
Типография № 12 Главполиграфпрома Комитета по печати при Совете
Министров ГССР ул. Уш. Чхеидзе № 19